

Tuletõrje Teated

EESTI ÜLERIIKLIKU TULETÕRJE LIIDU
VÄLJAANNE

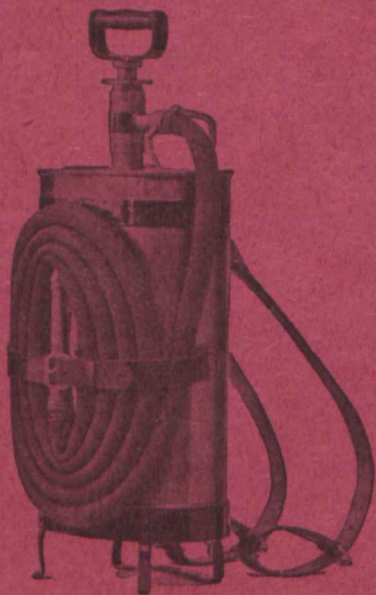
Suitsumaskid

Hind Kr. 25.—

Suitsumaski tagavara filtrid

Kr. 3.50

alati saadaval Eesti Tuletõrje Liidu laos
Narva mnt. nr. 12.

Seljas kantav **hüdropult**

Tule alguses on kõige hõlpsam tuld kustutada hüdropuldiga.

Uuem tulekustutus-riist on

seljas kantav hüdropult

Tuletõrjed, kandke hoolt, et igas külas ja igas talus oleks oma tuletõrje, seljas kantavate hüdropuldidega. Seljas kantava hüdropuldiga saab jalgrattal sõites kõige kiiremini tulekahju kohale.

Seljas kantavad hüdropuldid ühes 4 meetri pikkuste kummist 20 mm läbimõõduga voolikutega saada

Liidu laost hinnaga Kr. 64.—

TULETÕRJE TEATED

K U U K I R I

Toimetus ja talitus: Tallinnas, Narva mnt. 12.
Tel. 312-65. Äritunnid k. 9 h. — k. 4 p. l.

Aadress igasugustele saadetistele: Tallinna,
Narva mnt. 12. Kuukiri „Tuletõrje Teated“.

Tellimishind: aastatellijaiile, kes tellimishinna
ette tasuvad 1 kr., teistele 1 kr. 20 senti.

Vastutav toimetaja **A. Sork.**

Väljaandja: **Eesti Üleriiklik Tuletõrje Liit.**

Kuulutuste hinnad (kroonides).

	1 lhk.	1/2 lhk.	1/4 lhk.	1/8 lhk.
Kaane väliskülg . . .	35.—	18.—	—	—
Teksti ees ja sees . . .	28.—	15.—	8.—	4.—
Kaane sisekülg . . .	25.—	13.—	7.—	3.50
Teksti järele	20.—	11.—	6.—	3.—

Hinnaalandus kuulutuse ilmumisel ühesuguse tekstiga 3—5 korda 5%, 6—8 korda — 10%, 9—11 korda 15%, 12 korda — 20%.

Nr. 10 (93).

Oktoober 1932.

10. aastakäik.

SISU: Kõrvaldatavaid takistusi seltskondlikus töös. Tuletõrje korraldusest maal. Maakondlikud tuletõrjekogud. Puudusi meie tuletõrjes ja abinõusid nende kõrvaldamiseks. Hüdropultide ja käsipritside proov. Tuletõrjepritside proov. Jne. jne. jne.

Kõrvaldatavaid takistusi seltskondlikus töös.

Me oleme üle elanud mitmekesiseid aegu. Me mäletame väga hästi, vähemalt meie vanem põlv, aega, mil ei pruukinud igal kihil rakendada end tööle. Sellal oli töötajaid ja juhte, juhte nimepidi ja tegelikke. Igaüks elatas end vabalt ja kuskil ei tundud tööpuudust ega tekkinud arvamist, kui elaks teatav osa rahvast teiste arvel. See oli aeg, kus tegelik tööjuht sai vastava töötasu ja rahuldus kõigiti, sest ühest klassist teise ülemineku oli tal piiratud. Ja soodsate elamisvõimaluste juures ei tulnud tal seda mõttessegi. See oli aeg, kus juba ameti nimi maksis raha, ja palju. Aitas sellestki kui „ektsellents“ ennast vaid näitas ja tegelik tööjuht võis rõõmustada, kui sai osaks pisku „ektsellentsi“ aupaisuse särast.

Mõnelegi kutsuvad ülemised read vaimu silma ette „õndsas“ vene aja ja sealt võimegi manada palju tõendavat ülal avaldatud mõtteile. Seda aega nimetati hiljem „mädaks“. Ja õnneks ongi ta ühes oma hüvede ja pahedega mattunud, aga kas see vana „pärm“ aegajalt ei avalda eluvõimsust. Tekkis uus aeg ja murrang inimeste vastastikkuses suhetes, millest loodeti palju positiivset. Vähemalt loodeti seda, ja selle uue aja loomiseks aitas

kaasa iga vabaltmõtlev kodanik, sest ta lootis elada uue aja lapsena uues ajas. Selles ajas pidi valitsema see mõiste, et raha ja au jagatakse igatühele ta töö ja võimete kohaselt.

Sellel looval tööle aitasid kaasa kõik, paremas usus ja lootuses, eitades sealjuures mitte igasugust tekkivat „koorekihti“. Tehti tööd heas usus ja lootuses, aga need lootused ei ole täitunud igas suunas siiski meelirahustavalt. Loodeti pääseda juhtivale kohale neid, kel paremaid võimeid ja juhi omadusi. Nõnda oleks ka see arusaadav ja loomulik nähe ning areng toimuks loomulikkude arenemisest järgi, ega ei salliks kaines mõistuses vasturääkivust.

Nõnda raiusime endile akna uude aega, aga siin veel peatume korraks ja küsime, kas on siiski kõik nõnda lootuste kohaselt toimunud? Kas pole seda vana „õnnist“ aega vere kaudu edasi kantud uude aega, või vähemalt selle aja vaimu? Kas pole ka meie ajal seda loomulikkude arenemisest püütud vägistada? Igaüks tahaks näha kõikjal töömehi, sest me tahame teha tööd, kuid mitte teistelt nõuda seda enda aadressil. Töömehi nõuab ka praegune aeg ja just eriti praegune. Praeguse aja vaim nälgub tahte- ja töövõimetu, või

vähemalt temale alistuva. Sellest on meil igapäev kurbi kogemusi. Me töötame igapäev heas usus ja lootuses paremusele. Me tahame näha ka selle töö tulemusi, paraku võime aga konstateerida vähjakäiku. Organisatsioonid võitlevad olemasolu eest ja isegi suuremad ja elujõulisemad. Kui asi pole veel jõudnud selleni, siis kannatavad nad vähemalt majanduskriisis. Üksikud arutlevad ja otsivad väljapääsu tänasest homsesse ja sedagi enda heast tahtest. Asi ei puutu sageli tema kompetentsigi, aga ta teeb seda enda heast tahtest, sest vastav tegelane on unustanud enda kohused või suhtub asja ükskõiksel ehk puudub tal lihtsalt tahe ja kas ei teki selkorral vastava tegelase vastu kibedustunne. Ta tarbetus kohal osutub selgeks. Teine teeb ta töö, aga „ektsellents“ peab kohta nime pärast. Kerkib paratamatult esile vana „hea aeg“. See tööjaotus annab end tunda eriti seltskondlikus töös. Töö sünnib siin vastastikku vabatahtlikult ja sellest vabatahtlikust tööst, või kohuste täitmisest ei saa ära ütelda. See oleks sõnamurdmine või kohuste mitte täitmine. Millise kasu leiame tegelases, kes täidab kohta vaid nimega ja sellele vastavalt näitab end ajajooksul kui peaks teised veenduma ta olemasolus. Kui me tegeleme vabatahtlikus töös, siis paremal arusaamisel mitte selleks, et täita teatavat kohta ja vastu võtta rahvalt kiiduavaldusi, vaid selleks, et midagi teha ja korda saata. Me peame siin ise tööd otsima, aga vastupidi oleks see vale. Mida vastutusrikkam koht, seda suurem peaks olema juhi hool, peaks püüdma teisi kaasa tõmmata, vastupidi sünniks takistus seltskondlikku tööle.

Meil funktsioneerib palju ja mitmesuguseid organisatsioone. Ühed on teistest tugevamad. Tugevamad majanduslikult või eluvõimelt, viimast ei saa alati segada rahalise seisukorraga. Organisatsiooni ellukutsudes põletakse vaimustustules ja loodetakse tast, tuleviku kava kohaselt, kõike head, aga see vaimustus on lõppenud ka pea alati asutamise päeva õhtul. Mõninga aja pärast on jäänud ühingust vaid nimi ja seegi kipub kaasaegsete mälus tuhmuma. Lähemaid andmeid ühingu kohta võib asjasthuvitatud hankida arhiivist. Ometigi organisatsioon on olemas ja teatavatel tähtpäevadel võime selle või teise esindajat

näha kuskil õnne soovimas, või tänu vastu võtmas, tehtud suure töö eest. Seda tööd pole olemaski, ehk kui on, siis sageli teistelt tehtud. Need on asjaolud, mis nõuavad enesekontrolli ja kel ei puudu enesetunnet, see annab ka vastava koha teisele üle.

Meieaja vaim ei luba pidada töökohta aukohana. Seltskond ei hakka alati ise otsima tõelist töötegitajat, vaid avaldab heatahtlikkust organisatsiooni juhile ja käesoleval korral jääb tegelik tööjuht kõrvale. See kutsub teatava kibedustunde esile juba kõrvaltvaatajaski, rääkimata asjaosalisi.

Igatihe kaine ja loomulik arusaamine ütleb, et igal ajal seltskonnas healmeel nähtav ja vastuvõetav isik ei või olla alati hea tööjuht või organisaator, aga sellele loomulikule nähtele ei pöörata alati tarvilikul määral tähelepanu, vähemalt tulevastelt või valitavatelt juhtidelt endilt. Iga organisatsiooni loomisel aga pakutakse ühele neist juhtiv koht ja loomulikult lastakse end valida, igasugu enesekriitikata ja sobivust arvestamata. Ka arvestamata seda, kas valik ei tekita ainult takistusi seltskondlikus töös, et meil on tarvis töötajat ja tööd, kuid mitte kohtade rohkust.

Meil on üksikuid, kes enda leivaameti kõrval upuvad seltskondlikku tööle ja kauaks peab vastu üksikute tahe, pealegi veel teisele alluvana. Ka need üksikud on mõne aasta jooksul villand ja kes neid asetavad? Töö rohkus ei koormaks aga kedagi, kui iga mees oleks „mees“ enda kohal. Meil on küllalt neid, kes tahavad teha tööd, kuid puuduvad vastavad kohad, sest neid kohti valitsetakse enamuse soovil „nimepidi“ või mannetult. Juhi enda kohus oleks talitada ta enda sisemise tunde järgi. Kui ei suuda endale võetud kohustusi täita, siis leidub alati asetajaid ja mitte halbu. Kohal olemine nimepidi on surmav kord alatud tööle.

Laseme korraks elu arenda ta loomulikku rada. Ärgem sundigem end kohal olema vastu enamuse tahet, vaatame, kas siis loomusunnil nõrgem annab koha tugevamale ja energilisemale. Vaatame, kas siis kõrvalduvad need takistused töös ja kas siis saavutame töös paremat edu ja tagajärgi.

A. Sork.

Kas Teil on juba tellitud „Tuletõrje Teated“?

Kui ei ole, siis tellige kohe!

Tuletõrje korraldusest maal.

Maal asuvate tuletõrje organisatsioonide korraldus on teistsugune kui linnades. Linnades asuvatele vabatahtlikkudele tuletõrje ühingutele võib tulevikus oodata kadu, sest vabatahtlikke asendab seal palgaline tuletõrje — mis suudab oma suurema praktikaga ja paremate tulekustutuse abinõudega küllaldaselt tulele panna piiri juba selle lahtipuhkedes. Üksnes veel mõne üksiku suurema tuleõnnetuse puhul tarvitab palgaline tuletõrje vabatahtlikkude tuletõrjujate abi. Ajajooksul, mil lendsalga väljaõpe areneb ja meeskond oma arvult suureneb, võidakse ka suuremate tuleõnnetuste puhul küllaldaselt panna tulele piiri oma jõuga.

Maa tuletõrje, mis seni on pidanud lep-pima vaeselapse osaga, tarvitab seda rohkem vajalist väljaõpet ja paremat korraldust. Nüüd, mil Liidu juhatusesse on pääsenud maa tuletõrje ühingute esindajaid, tahame loota viimastelt seda head. „Tuletõrje Teated“ eelviimases numbris on juba lühidalt puudutatud maal asuvate tuletõrje ühingute korraldust, kuid, et asi endast väga tähtis, siis ei tohi veel piirduda sellega.

Esimeseks puuduseks, mida võiks maal nimetada, on tegelaste puudus, kes omandanud tarvilise vilumuse ja kellel oleks rohkem huvi asja vastu. Ei aita üksinda see, kui peamees pühendab oma parema arusaamise ja tahte tuletõrjesse, vaid siin on vaja, et peamehe lähemad kaastõelised, jaoskonna ülemad ja nende abid, süveneks rohkem asjasse. Maa tuletõrje ühingute piirkond on lai ja peamees ei suuda kõikides kohtades anda igal ajal näpunäiteid. Oleks vaja korraldada rohkein maa-kondlikke kui ka kihelkondlikke tuletõrje kursusi, et kohapealsed tegelased saaks vastavaid teadmisi.

Suuri takistusi teeb maal tuletõrjele tarviline raha puudus, ei suudeta muretseda tarvilisel arvul tulekustutuse abinõusid. On isegi ühinguid, kes suutnud suure vaevaga muretseda ühe käsipritsi, kuid voolikute muretsemiseks puudub raha. Siin peaks tulema abiks riik ja püüdma seaduslikul alusel leida tuletõrjele vajalisi sissetuleku allikaid. Seda küsimust on arutatud tuletõrje kongressidel. On olnud kõne all küsimus, kas ei tuleks seada tulekindlustuste pealt maks tuletõrje heaks. See on ju kindlustusseltsidele enestelegi väga tähtis, sest tuletõrje energilisel tegevusel ka-

haneksid väljamaksetavad summad. Need küsimused ja kaalutlused on jäänud kõik „kalevi alla“. Kas ei tule panna sellest osa süüdi endiste Liidu juhatusete peale, kes ei ole asja küllalt tõsiselt võtnud ja kõiki võimalusi ära kasutanud. Riigi tegelased peaksid jõudma arusaamisele, et tuletõrje organisatsioon on meil üks tähtsamaid, kes vajab riiklikku abi. Kuigi on praegusel ajal raske majanduslik kitsikus, siis seda raskem on kaotada tule läbi varandusi. Peame leidma väljapääsu tee sellest ummikust, kuna nõnda läheme tagasi.

Et maal tulekustutuse töid paremini korraldada, et esimene abi oleks kiirem, selleks tuleks jagada vald tulekustutuse piirkondadeks. Näitena võiksin tuua Raasiku valla, mis jagatud 7-messe tulekustutuse piirkonda. Ühte tulekustutuse piirkonda kuuluvad 2 kuni 6 küla — seepärast kuidas on külade asetus. Igal piirkonnal on oma eri signaal. Vallavalitsuse poolt on igale maja- ja taluomanikule saadetud sellekohane trükitud signaalide kaart ja lähemad juhtnõõrid tulekustutamiseks, missugused on kohustatud majaomanikud ülal hoidma toas nähtaval kohal. Peale signaalide on veel kaartidele märgitud külade nimetused, missugused kuuluvad kuhugi piirkonda ja tulekahju teatamise kohad. Igas külas on oma tulekahju teatamise koht, kus kohal peavad olema suuremajõulised signaal-pasunad. Kaardile on märgitud veel pritside asukohad, et need oleksid kõigile teada. Juhtnõõridele on peale muu äramärgitud missugused abinõud peab igaüks tulekahjule sõites kaasa võtma (hobune vankriga, reega, veevaat ja pootshaak).

Peale selle on Raasiku tuletõrje juba suutnud hoolitseda selle eest, et igas piirkonnas on üks tulekustutuse prits, kuna lisaks sellele oleks soovitav — vähemalt üks hüdropult. On ju hüdropuldid oma odava hinna poolest kõigile kättesaadavad (25—35 kr.).

Väga tarvilik on, et iga jaoskonna ülem tunneks oma tulekustutuse piirkonda. Selleks peaks valmistama piirkondade tulekustutuse kaardid, kuhu oleks märgitud kõik talud tarviliste veesaamiste võimalustega ja lähemate ning paremate juurdepääsu teedega. Sarnaseid plaane tuleks valmistada rohkemal arvul, et tarbekorral oleks juba ka naaber-jaoskondadel tarvilised esimesed teated tuleõnnetuse kohast.

Plaanide valmistamisel võiks paluda abiks koole, on ju õpilastel nähtud ette sarnased tööd. Võib kasutada veel kaitsevõetopograafia osakonnast müüdavaid 1½-verstalisi vene kaarte, missuguseid võib suurendada. Sarnaseid kaarte võib saada kasutamiseks ka vallavalitsuselt.

Jaoskondades tuleks seada sisse kindel häire korraldus. Peameestel tuleb määrata ära käskjalad, kes viivad sõna esimeseks jaoskonnale ülemale, kui ei ole võimalus kasutada telefoni. Jaoskonna ülemad peavad juba korraldama asja nõnda, kuidas oleks neil võimalus kõige kiiremini mehi ajada kokku, isegi neil tuleb kasutada käskjalgu, kui ei ole selleks muid abi-

nõusid. Kohtades, kus asub lähestikku suurem arv liikmeid — võib seada sisse elektrikellade signalisatsiooni — mis ei lähe väga kulukaks ja oleks väga praktiline, iseäranis öösel, mil pasunad ei suuda äratada magajaid.

Heas usus jääme lootma uuele liidu juhatusele. Tahaksime uskuda, et juhatus kui ka ajakirja toimetus pöörab rohkem tähelepanu maa tuletõrjele, on ju maa tuletõrje viletsas olukorras ning vajab erilist abi.

Arno Kärner,
Raasiku v. t. ühingu
peamehe abi.

Maafondlikud tuletõrjefogud.

Pärnu tuletõrje päeval, 18. septembril 7. a., otustati ajutada Pärnu maafondlik tuletõrjefogu ja waliti wiiteliikmeline komisjon, kes seab kokku maafondliku tuletõrjefogu põhikirja ja kutsub maakonnas asuwad tuletõrje ühingud asutamise koosolekule. Sellega on astutud esimene tegelik samm maafondlikkude tuletõrjefogude asutamiseks, ja Pärnu tuletõrje päeval tehtud otsus on teatud mõttes pöördpunktiks meie tuletõrje arenemises. Soodetawasti järgnevad Pärnule warsti ka teised maakonnad.

Maafondlikkude tuletõrjefogude asutamiseega toome uut elu ja liikumist tuletõrje ühingutesse. Elu ise on näidanud, et tarwis on tegewust wiia rohkem koha peale. Tänu aastal on korraldatud kolmed maafondlikud kursused, nendest on olnud igal pool elaw osawõtt, mis näitab, et sarnaste kursuste järele on tarwidus. Samuti on need kursused ja tuletõrje päewad näidanud, et tarwilik on lähem sde kõigi maakonnas asuwate tuletõrje ühingute wahel. Tarwis on, et kõik ühes maakonnas asuwad tuletõrje ühingud ühineks, et ühiselt edasi wiia ja arendada meie tuletõrjet.

Maafondlikkude tuletõrjefogude asutamiseega tõmbame meie üldisele attiiwsele tööle hull kohapealseid agaraid tegelasi, kes praegu oluforral ei saa osa wõtta Üleriikliku Tuletõrje Liidu tegewusest. Et elustada meie tuletõrje tegewust maal ja wiia seda paremale järjele, selleks on tarwis liikuma panna kõik kohalikud jõud.

Maafondlikkude tuletõrjefogude ülesanded oleksid peajoontes järgmised:

1. Ühendada ja ühtlustada kõigi maakonnas asuwate tuletõrje ühingute tegewust ja wäljaarendada maakonna tuletõrje wõrku.

2. Korraldada maafondlikke tuletõrje kursusi. Tuletõrje kursuste kawas oleks kõik tarwilikud tuletõrje tehnilised ained. Kursusi tuleks korraldada wõimalikult järjekindlalt, igal aastal.

3. Korraldada tuletõrje päewi, kus tuleksid arutusele tulekaitse- ja tuletõrje üldküsimused, mis huwitaks ja puudutaks kõiki kodanikke. Maafondlikkudest ja ringfondlikkudest tuletõrje päewadest tuleks kutsuda osawõtma ka kõiki omawalitsuse, kindlustuseltjõe, seltsfondlikkude organisatsioonide, poliitika jne. tegelasi. Eriti tuleks neid päewi korraldada üleriikliku tulekaitse nädala puhul. Tuletõrje päewade eesmärgiks on tutvustada tuletõrje ja tulekaitse küsimustega laiemaid hulki ja luua kontakti omawalitsuste ja kindlustuseltjõe tegelastega, teha propagandat tuletõrjele.

4. Korraldada maafondlikke peameeste päewi, kus tuleksid arutusele tuletõrje praktilised küsimused, koostöö ja wastastikkune abi tulekustutamisel naabri ühingute wahel jne. Ühes peameeste päewadega wõiks korraldada ühiseid manööwreid, tuletõrje wõistlusi ja taktikalisi õppusi.

5. Korraldada tuletõrje ühingute illewatusi. Samuti, nagu on tarwilik ühistegelisele asutistele sunduslik wälisrewisjon, on tarwilik ka tuletõrje ühingutele wäljaspoolt olewa asjatundja üllewaatus. Üllewaatusi tuleks korraldada Soome ja

Rootsi eeskujul. Ülewaatama sõidaks maakonna linna ehk maakonnas asuwa wane- ma ühingu peamees ehk mõni teine wanem tuletõrje tegelane. Ülewaatuse päewast antakse ühinguks enne teada, siis on kohaliku ühingu komandol ja tegelastel aega foguda. Ülewaatusele tuleks fogu ühingu tegewus: asjaajamine, komando tegewus, harjutused, distipliin, tuletõrjeabinõud ja warustus, üldine kord. Ülewaataja annaks leitud puuduste kõrvaldamiseks näpunäiteid ja juhatusi.

6. Reis ühingutes, kus pole aasta jooksul juhtunud ühtegi tulekahju, tuleks korraldada ootamatu häire, et kontrollida komando tegewuse kiirust ja walmisolekut.

7. Edaspidi tuleks ajutada, ühes omawalitusustega, maakondlikke ja ringkondlikke tuletõrje lentsalku. Lentsalgad oleksid warustatud lõõkautodega (mootorprits weetankiga), alalise walguga ja wõiks abi anda suuremas piirkonnas. Lentsalgad töötaksid kontaktis ümbruskonna tule-

tõrje ühingutega. Garnaseid maakondlikke lentsalku on rohkesti asutatud Saksamaal ja nendest on seal juur ka ju suuremate tuletõnnetuste puhul. Autoga saab kiiresti appi minna ka kaugemale.

8. Maakondlikud tuletõrjefogud ühineks omawahel Üleriiklikuks Tuletõrje Liiduks. Maakondlikul tuletõrjefogu koosolekul walitakse esindajad Üleriikliku Tuletõrje Liidu koosolekule proportsionaalselt maakonnas asuwate tuletõrje ühingute arwuse. Niiviisi oleksid kindlasti kõik maakonna ühingud esindatud Üleriiklikus Liidus ja Üleriikliku Liidu tegewus muutuks intensiivsemaks, sest pea koosoleku koosseis oleks wäiksearwulisem ja kindla-ilmelisem.

Mida kiiremini elluwõetatakse maakondlikud tuletõrjefogud ja ümber korraldatakse E. Ü. Tuletõrje Liit, seda parem meie tuletõrje arenemisele.

—n.

Puudusi meie tuletõrjes ja abinõusid nende kõrvaldamiseks*).

Tuletõrjeühingud, Liidu liikmed, on kohustatud Liidu põhikirja järele, saatma Liidu juhatusale aruanded oma tegewuse üle. Seda teevad ka agaramad ja teovõimsamad ühingud, kuid ligemale pooled ühingud jätavad oma aruanded saatmata, olgugi, et seda neile pea igas „Tuletõrje Teated“ numbris on meeletuletatud. See nähe juhib meid kohe ühe puuduse peale meie tuletõrjes: Puudulik asjaajamine ja leige kohuste täitmine oma keskuhingu vastu. See puudus oleks kerge kõrvaldada, tuleb täpselt täita Liidu põhikirja ja rohkem tähelepanu E. Ü. Tuletõrje Liidu ringkirje ja märkusi „Tuletõrje Teatedes“.

Mõneski ühinguks on puudulik ka ühingu arvepidamine ja raamatud, juhatus ja pea koosoleku protokolle kirjutatakse üksikutele lahtistele lehtedele jne.

Ühingud peaksid hoolitsema, et nende asjaajamine ja arvepidamine oleks täiesti korras. Hea kord asjaajamises ja täpne nii ühingu oma kui ka Liidu põhikirja täitmine näitab, et ühing on elujõuline ja arenemisvõimeline.

Ühinguks tegewuse aruandeid on Liidule

selleks vaja, et nende järele jälgida ühingute elu ja arenemist, tutvuneda nende puudustega, nende kavatsustega. Aruannete järele tehtud kokkuvõtted annavad meile pildi meie tuletõrje seisukorrast.

Aruandelehele märgivad ühingud ka neid puudusi, mis avalikuks tulnud nende praktilise tegewuse juures ja mis takistavad ühingu edukat tegewust.

Kõigi nende puuduste üldiseks põhjuseks on rahapuudus. See takistab teostada kavatsusi; rahapuuduse tõttu tuleb edasi lükata uute abinõude muretsemine, pitsikuuri ehitamine jne. Üldine majanduslik surutis on raskesti mõjunud ka tuletõrje ühingute sissetulekute peale, eriti maal. Maa tuletõrjeühingute peamine sissetuleku allikas on peod, loteriid, näitemüügid, nüüd, kus aeg kehv, on sissetulekud nendest üsna väikesed ja sellestki tuleb lõbustusmaksu näol osa ära anda.

Kui lähemalt vaadelda neid puudusi, mille peale ühingud ise juhivad tähelepanu oma aruannetes, siis on esimeseks suuremaks puuduseks tulekustutuse abinõude vähesus. Pärnumaa 22 ühin-

*) Pärnu maakondlikul tuletõrje päewal peetud E. Tetsmanni referaadi kokkuvõte.

gust, kes saatsid oma aruanded Tuletõrje Liidule, on kümnel ühingul ainult üks käsiprits, kahel ühingul puudusid veel tuletõrjeabinõud, kuuel ühingul oli 2 käsipritsi. Ainult neljal ühingul oli rohkem käsipritse ja mootorpritsid. Ühingu tegevuspiirkonnaks on harilikult vald ehk alev, kuid meil on valdu, kelle ühest servast teise on mitukümmend kilomeetrit, külad, talud, alevikud on laiali. Mis aitab siin üks käsiprits? Juhtub tulekahju kaugemal pritsi asukohast, siis on kiire abiandmine võimatu. Et kindlustada igatühele kiire abi, selleks tuleb vald jagada kustutuspiirkondadeks ja igas piirkonnas on tarvilik käsiprits. Suuremates keskkohdades peaks olema mootorprits, mis võiks abi anda ka kaugemale, kuid meil on küllalt suuremaid külasid, alevikke ja teisi tihedamalt asustatud keskkohhti, kus puuduvad igasugused tulekustutusabinõud.

Üks asi, mis puutub aruannetest silma on see, et maa tuletõrjeühingutel on väga vähe hüdropulte. Pärnumaa 23 ühingul, kes aruanded saatsid, oli hüdropulte ainult 9 ühingul, nendest seitsmel üks hüdropult, 14 ühingul puudusid hüdropuldid. Maa tuletõrjeühingutel ei näi olevat usku hüdropultidesse. Hüdropult on esmaabi riist ja linnades kustutatakse suure osa tulekahjusid hüdropuldiga juba alguses. Tuld peab kustutama siis, kui ta veel on väike ja väikese tule kustutamisel on hüdropult kõige kohasem riist. Samuti on hüdropult kõige kohasem lõpukustutamisel. Soovitavad oleksid lentsalgad seljaskantavate hüdropultidega, kes esimesena ruttaks tulekahjule ja selle kustutaks juba alguses. Hüdropult peaks olema igas talus, igas majas. Hüdropultide muretsemine oleks võimalik ka nüüdsetel rahakehval ajal, sest ta ei maksa palju.

Teiseks puuduseks märgivad ühingud, et voolikuid on vähe ja neid on ka tõesti vähe, sagedasti pritsi kohta ainult üks 15 meetri pikkune survevoolik ja üks 3 meetri pikkune imevoolik.

Soomes, näiteks, on nõudmine, et iga pritsi kohta olgu vähemalt 100 meetrit voolikuid ja Saksamaal on mõnes ringkonnas tavaliseks normiks 150 meetrit voolikuid iga pritsi kohta. Voolikute vähesus teeb võimatuks kasutada igat vee võtmise kohta, takistab kustutustööd ja kui juhtub ainukese voolikuga mingi äpardus, on prits töövõimetu.

Üheks suuremaks puuduseks on, et meil on tarvitusel väga mitmesüsteemilisi ja mitmesuguste mõõtudega pritsi. Kahe-

kümnekahel tuletõrjel Pärnumaal on kokku 43 käsipritsi-kümnest erivabrikust ja nende juure tarvitatakse seitsmet sorti voolikuid, igatüki ise mõõduga. See pritside, voolikute ja nende ühendajate mõõtude mitmekesidus teeb seda, et naaberühingutel on võimatu ühes töötada, üks ei saa kasutada teise voolikuid. Mõõtude ja vintide ühtlustamine on üks teravamaid päevaküsimusi. Ameerikas ja Saksamaal on see juba läbi viidud, Soomes on see teostamisel.

Meil on mõõtude ja vintide ühtlustamine läbiviidud raudteel, näiteks on kõik veekraanid, vedurite kraanid ja voolikute ühendajad kitsaropalisel 52 mm ja laiaropalisel 61 mm.

Mõõtude ja vintide ühtlustamine on võetud ka E. Ü. Tuletõrje Liidu töökavasse ja selle läbiviimiseks tehakse eeltöid.

Siis kaebavad ühingud veel puuduliku häire ja tulekahjust teatamise korra üle. See on üks valusamaid küsimusi. Sest kui tulekahjust saab teatada vaid käskjala kaudu ja tuletõrjujaid tuleb samuti kokkukutsuda käskjaladega, siis ei või juttugi olla kiirest abist. Tulekahjust tuletõrjele teatamiseks tuleb ärakasutada kõik saadaval olevad telefonid, kus puudub telefon, sinna tuleb see ehitada. Tuletõrje kokkukutsumiseks ja tulekahjust signaaliseerimiseks tarvitatakse maal kirikukellasid, vabriku vilesid, lokulaudu, häirepasunaid ja telefone. Lokulaudu ja häirepasunaid on kohustatud muretsema majaja taluomanikud vallavalitsuse määramisel, nagu seda nõuab sundmäärus.

Väga paljud ühingud tähendavad ühe puuduse peale, mis takistab tulekustutamist — see on vee puudus. Veemuretsemine on tõsisemaid küsimusi tuletõrjes, millega tegeletakse ka mujal mail õige rohkesti. Ei ole mingit kasu mootorpritsist, kui pole vett, ei tööta ka ükski käsiprits ilma veeta. Veeküsimuses on esimene nõudmine, et tuletõrje juhid, peamees ja nende abid, oma tegevuspiirkonnas tunneksid kõiki veevõtmise kohti, umbkaudugi teaksid nende vee sisaldavust. Meil on küllalt järvi, jõgesid, tiike, linaleotamise auke, kaevusid, tarvis ainult teada, kus need asuvad ja kui palju on neis vett, siis saab teha ka plaane, kuidas neist võib kätte saada vett. Veevõtmise kohtade paremaks ärakasutamiseks ongi tarvis rohkem voolikuid. Tuletõrjel tuleb mõelda ka kunstlikkude veekogude soetamise peale. Linnades, kus pole veevärke, on tuletõrjel hulk veeko-

gusid ja neid soetatakse ühtelugu juure. Sedasama tuleb teha ka maal. Saksa tuletõrje ühingute aruannetes on ühtelugu äramärgitud, et nii ja nii palju on aasta jooksul juureehitatud puurkaevusid, veetiike jne.

Suureks puuduseks on, et puuduvad kas täielikult puitsikuurid, ehk on need puudulikud.

Suurem osa siin ülesloetud puudustest on kõrvaldatavad, kui on kaotatud kõigi nende puuduste algpõhjus — see on rahapuudus. Tuletõrje on seni jäetud vaeslapse ossa. Riigi toetus, 5000 krooni, on tuletõrjeühingute arvuga võrreldes nii väike, et sellel summal meie tuletõrje arendamiseks kuigi suurt mõju ei ole. Kuid nüüd on kuulda, et sedagi summat tahetakse kärpida ja võib olla täiesti kustutada. Arvesse võttes tuletõrje suurt tähtsust meie rahva ja riigi elus ei tohiks tuletõrje toetuses mingisugust kärpimist olla, vaid see summa tuleks tingimata suurendada, kärpida on võimalik mujal. Kokkuhoidmine ja kärpimine tuletõrje toetuses on lubamatu ja toob kasu asemel kahju.

Ei ole nimetamise väärt ka meie omavalitsuste — nii maavalitsuste kui ka vallavalitsuste toetus tuletõrjele. See $\frac{1}{4}$ ja $\frac{1}{2}\%$ eelarvest on nii-öelda ainult moraalne toetus. Tuletõrje korraldamine ja arendamine on õieti just omavalitsuse ülesanne ja sellele peaksid omavalitsused palju rohkem kulutama kui praegu.

Tuletõrjeühingud täidavad vabatahtlikult omavalitsuse ülesandeid ja paljud neist ei saa sentigi toetust ei riigilt ega omavalitsustelt.

Kindlustusseltsid on toetanud tuletõrjet, kuid seegi toetus on võrdlemisi väike. Üldiselt kui võrrelda välismaade kindlustusseltside tegevust meie seltsidega, peab tunnustama, et meie kindlustusseltsid on tuletõrje vastu kaunis külmad ja ükskõiksed. Neid nagu ei huvitagi see, kuipalju põleb ja kuipalju kustutab tuletõrje.

Kui meie tuletõrje peab arenema ja vähegi sammu pidama ajaga, siis tuleb temale muretseda uusi ja suuremaid sissetulekuid. Selleks püütaksegi leida uusi sissetuleku allikaid. E. Ü. Tuletõrje Liidu juhatuses on väljatöötamisel tuletõrje toetamise fondi seaduse ja tulekindlustuspreemiade maksustamise seaduse eelnõud*). Need kavad esitatakse lähemal ajal Kohtusiseministeeriumi kaudu riigikogule. Sellest maksust võiks tuletõrje toetuseks ko-

guneda 2—3 miljonit senti aastas. Selle rahaga saaks juba midagi teha. See maks iseenesest oleks väga õiglane maks, lasuks ainult varanduste omanikkude peal ja oleks proportsionaalne, kellel on rohkem varandust, maksaks rohkem. See maks on, nagu näitab välismaa praktika, kasulik ka maksumaksjatele. Tuletõrje arengemisega vähenevad tulekahjud ja kindlustusseltsidel on võimalik alandada tulekindlustusmaksusid. On kindel lootus, et see maks sisse seatakse juba uuest aastast peale.

Lõbustusmaksu muutmisest on räägitud juba kümme aastat. See maks on tuletõrjeühingute suhtes täiesti ülekohtune. Maa-, alevi- ja linnaomavalitsused on seadusega kohustatud toetama tuletõrjeühinguid ja samal ajal maksustavad samu ühinguid, keda nad ise toetavad.

Loodetavasti täidab Tuletõrje Liidu juhatus Liidu peakoosoleku otsuseid ja tuletõrjeühingute soovivaldusi ja esitab valitsusele lõbustusmaksu muutmise seaduse.

Nii siis on meil lootusi, et tuletõrje saab edaspidi suuremaid sissetulekuid, kuid tuletõrje nõuded ja kulud on nii suured, et ega sellestki ei jätku. Omavalitsused peaks tingimata suurendama kulusid tuletõrje peale. Tuletõrjeühingud peaksid püüdma vallavalitsustega käsikäes töötada, peab katsuma asja nii ajada, et kõik omavalitsuste tegelased oleksid ühtlasi ka tuletõrje tegelased. Kui enamus valla- ehk maa- volinikest oleksid tuletõrje tegelased, siis tingimata suureneks ka tuletõrje toetus.

Samuti peaksid kõik valla vastastikkuse kindlustusseltside tegelased olema kõige innukamad tuletõrjujad. Valla vastastikkustel kindlustusseltsidel oleks võimalik paljugi teha tuletõrje heaks.

Tuletõrje huvides on, et meie püüaksime võita enda sõpradeks kõiki omavalitsuse, kindlustusseltside ja üldse kõiki avalikke tegelasi. Tuletõrje on ala, kust ei tohiks eemale jääda ükski seltskonnategelane. Tuletõrje oma tähtsuse, oma kasulikkuse poolest peaks seisma esimesel kohal, keda toetaks heameelega riik, omavalitsused ja kindlustusseltsid ning loeks seda oma auasjaks kaasaadata tuletõrje kiirele arendamisele.

Mitmed ühingud kaebavad tegelaste puuduse üle. On täiesti õige, et meil on juba liig palju seltse ja ühinguid ning tegelased on sagedasti ülekoormatud, kuid tuletõrje suurt tähtsust hinnates, peaks leiduma te-

*) Nüüd juba esitatud Kohtusiseministeeriumile.

gelasi. Tuleb kaasatõmmata kõiki kohalikke seltskondlikke jõude.

Puudusi meie tuletõrjes on paljugi, kuid meie tuletõrjujad on neis teadlikud, selle-

pärast võime ka loota, et saadakse üle kõigist raskustest ja meie viime tuletõrje edasi, kasuks rahvale ja riigile.

E. T.

Britside ja hüdropultide proov Tallinnas.

28. septembril korraldas Ü. T. Liit käsi-prite avaliku üldproovi, Tallinnas, mere ääres. Ehitatud olid kõik meie suuremad käsiprite valmistajad firmad.

Üldproovi ülesandeks oli selgitada see, misjüguine firma kõige sobivamaid käsiprite ja hüdropulte valmistab meie tuletõrje ühingutele. Samuti oli vaja kindlaks teha sobivamad woolikute ja nende ühendajate mõõdud, mis seni on üle riigi väga mitmesüguised ja sellega puudulikumad.

See suur töö ei olnud kerge. Esiteks tegi raskusi heade kohtunikkude leidmine, sest otsus pidi tulema täiesti erapooletu ja asjalit. Teiseks oli küsitav, kas proovi korraldamiseks firmasid huwitab, kuid selles suhtes olid täiesti rahul tulemustega.

Ü. T. Liidule andsid endid prooviks üles järgmised firmad: Möllmann Tallinnast, Jürgens & Co. Tallinnast, Ratnik Tartust, Läänemaa tööstuse kool Haapsalust, Lawerna Tallinnast ja Leppisto Tallinnast.

Sellega näitasid nimetatud firmad, et nemad ei kardaks katsetamist ja et ka neid huvitab milline pritsi tüüp meil Cestis on kõige parem.

Väga tähtis töö Liidu juhatusel oli kohtunikkude kogu kindlaks määramine. Siin avaldasid suurt wastutulelikust ja nõusolekut Liidu juhatuse poolt walitud asjatundjad: merewäe insenerid hrad Strobek ja Anton, Tallinna tulet. üldjuht hra Toffelmann, Tallinna linna lentsalga ülem hra Maide, Sadama w.t.ü. peamees hra Timosko, Nõmme w.t.ü. peamees hra Sirotkin, Ü. T. Liidu poolt peamees hra A. Sorf ja järewalwe korras Ü. T. L. rewisjonikomisjoni liige hra Jio. Kell 10 olid kõik kohal, kohtunikud kui ka firmade esindajad ühes pritsidega ja hüdropultidega.

Algus hoolikas ja erapooletu mõõtmine ja proovimine, millega jõuti kella 1/3-ks lõpule. Otsuse tegemiseks tulid kohtunikud 30. septembril uuesti kokku Liidu ruumidesse. Sinna ilmusid ka firmade esitajad ühes riistadega. Kulus enne neli tundi tööd kuni komisjon iga pritsi ja hüdropulbi kohta otsuse jõudis teha. Proovi tulemused olid üldiselt väga head.

Jugewamate võimetega olid Jürgensi ja Möllmanni pritsid, mis ka hinnas kallimad, Läänemaa tööstuskooli tööga jäädi rahule. See oli õpilaste töö ja tooberprite ehitus vastas täiesti nõuetele.

Ratniku pritsid, Tartust, on vähemad, kuid töötavad oma suuruse kohaselt ja kui arwesse wõtta nende odawust, siis võib neid rahuldawateks lugeda.

Hüdropultidega, mis valmistatud Leppisto, Jürgensi & Co. ja Lawerna poolt, jäädi täiesti rahule.

Samuti hinnati komisjoni poolt headeks ja soovitatavateks Leppisto poolt valmistatud seljaskantawad hüdropulbid.

Muidugi tehti komisjoni poolt mõningaid vähemaid sooviwaldusi üfiktute riistade kohta. Ühtlasi awaldas komisjon soowi, et edaspidi kõik pritsid ja hüdropulbid ainult Ü. T. Liidu kaudu müügile lastaks, sest komisjon teab soovitada ainult katsetel olnuid pritsi. Selleks asutab Ü. T. L. linnadesse katsetamise komisjonid, et firmadel oleks võimalus kohapeal katsetada walmiwad pritsi. Ü. T. Liidu nimel awaldan kõige suuremat tänu hradele kohtunikkudele ja firmadele suure ja lahke kaasabi eest meie üleriiklise tulekaitse tulewiku huweks.

Komisjoni esimees: A. Sorf.

Hüdropult õigel ajal, tulekahatuses, võib hõlpsamini kustutada tule, kui hiljaksjäänud mootorprits!

Tuletõrje pritside proov.

28. september on meie tuletõrje ajaloos, eriti Eesti tuletõrjeriistade tööstuses, teatud mõttes pööripäevaks. See oli esimene kord, kus prooviti meie tuletõrje pritsi teaduslikul alusel. Proovimisel olid asjatundjateks eriteadlased-insenerid ja meie paremad tegelikud tuletõrje tegelased. Proovimisel kasutati sellekohaseid aparate. Proovimise sihtjooned on ülesseatud Soome Tulekaitse ühingu kogemusi arvesse võttes.

Sarnasel proovimisel tuleb kõige pealt ülesseada need nõuded, mis meie tahame näha käsipritside ehituses ja nende töötamisel.

1. Ämberpritsid ehk hüdropuldid.

Hüdropuldid on esimeseabi riistad ja tulevad hoida alati tarvitamis-valmis, nii siis, vett täis. Nad tulevad valmistada niisugusest aineist, et vesi nende osasid ei rikuks. Sellepärast nõutakse, et ämber oleks valmistatud vaskplekist. Et vee sisse ei satuks prügi, peab hüdropult olema varustatud kaanega. Kaan ei pea olema lahtine, vaid hingedega ämbri küljes. Hüdropuldi pump, pumba kannud ja ventiilid peavad samuti olema valmistatud roostetamata materjalist. Pump peab töötama kahtepidi, nii et ta surub vett nii pumbakannu allasurudes kui ka ülestõstes, et veega oleks ühtlane. Ämbri põhi peab olema ehitatud tugevalt, nii, et see ei saaks viga kui juhtub veega täidetult maha kukkuma. Väljaspoole, põhja külge tuleb kinnitada tugiraud, mille peale jalaga astudes hoitakse hüdropult paigal pritsimise ajal. Ämber pritsil peab olema vastupidav, veekindel, survevoolik, mille pikkus on suurem kui pritsi kõrgus, kuid mitte nii pikk, et see raskendaks ühel mehel pumpamist ja juhtimist. Joatoru peab olema kõvasti kinnitatud vooliku otsa.

II. Käsipritsid.

Veekast olgu ehitatud tugevast plekist. Kui see on rauast, siis tugevasti värvitud, et takistada roostetamist.

Veekasti suuruse olgu nii suur, et sinna mahub niipalju vett, kui palju prits annab ühes minutis.

Pritsi survekuppel (õhukatel) peab olema vähemalt 8 korda suurem silindri mahust.

Surve kangi vahetõrje peaks vähemalt olema 1:3,5, sest kui see vahetõrje

on liig väike, on prits raske pumbata. Kui see vahetõrje on aga liig suur, siis on kang liig pikk ja pumpade kannude liikumine jääb lühikeseks ehk pumpamise liikumine liig pikaldaseks.

Käsipuu madalam asend maast ei võia olla vähem kui 0,5 m. ja kõrgem asend mitte üle 1,7 m.

Ventiilid peavad olema täpselt väljatreitud, tihenduse aineid ei või neis tarvitada. Ventiilide kaan ehk koda olgu avatav käsitsi, ilma erilise võtmeta.

Pritsi imemise võime. Pritsi imemise avause peab näitama 600 mm. tühjust, mis vastab 8,16-meetrilise imemise kõrgusele.

Tühjust või imemise kõrgust mõõdetakse vaakuummeetriga, mis kinnitatakse imemise avause külge ja pumbatakse siis pritsi tühjalt normaalse pumbalöövide arvuga.

Pritsi tihedus (õhukindlus). Kannud ja ventiilide tihedusest ehk õhukindlusest oleneb pritsi korralik töötamine. Imemisproovi tehes kontrollitakse seda sellega, kui hästi püsib pritsis õhutühjus, selle järele, kui lõpetatakse pumpamine ja tühjus on saadud kõrgemale piirile. Siis on prits hea kui 600 mm tühjus alaneb 1 minuti jooksul mitte enam kui 10 mm.

Pritsi vastupidamine survele. Käsipritsi koormatakse tulekahjul sagedasti väga kõvasti, nii et surve võib tõusta õige kõrgele ja kui prits on nõrgalt ehitatud, võib see katki minna just siis, kui pritsi kõige rohkem on vaja. Pritsilt on nõuetav, et ta vähemalt 12 atmosfääri välja kannatab. Survet proovitakse sellega, et surve mõõdetaja (manomeeter) pannakse surveavause külge ja pumbatakse nii kaua, kuni surve tõuseb tarvilikule kõrgusele. Samuti vaadatakse, kui ruttu pumpamise lõpetamise järele alaneb surve. Lubatud on surve vähenemine 0,1 atmosfääri ühes minutis.

Pritsi töövõime. Pritsi töövõimeks loetakse see veehulk, mis ta suudab anda ühe minuti jooksul, normaalse pumpamise juures. Käsipritside normaalseks pumpamiseks (4—6 mehega) arvatakse 55 kahekordset lööki minutis. Töövõime kontrollimine saavutatakse järgmiselt: täidetakse pritsi veekast ehk selleks otstarbeks võetud suurem veenõu ja märgitakse ära veepinna piir. Siis pumbatakse minuti jooksul normaalse löökide arvuga ja täidetakse vesi nõus uuesti endise veepinna piirini,

ühtlasi mõõdetakse täpselt kui palju selleks läheb tarvis vett. Tarvisminev veehulk ongi pritsi töövõime minutis. Pritsi töövõime hindamiseks on tarvis veel teada

pritsi teoreetilise ja tegeliku töövõime vahe. Teoreetiline töövõime arvatakse välja kasvatades pritsi silindri mahtu kahekordselt pritsi normaalse pumpamise löökide

Pritside andmed:

	K. Jürgens & Ko.	M. Möllmann	Läänemaa Tööstuskool	J. Ratnik	J. Ratnik
Silindrid.					
Ärv	2	2	2	2	2
Aine.	vask	vask	vask	vask	vask
Läbimõõt m/m.	105 m/m	100 m/m	101 m/m	100 m/m	83 m/m
Löögi pikkus m/m.	185 m/m	238 m/m	200 m/m	201 m/m	218 m/m
Mahutus	1,60 ltr.	1,76 ltr.	1,62 ltr.	1,58 ltr.	1,18 ltr.
Kolbe.					
Aine	vask	vask	vask	vask	vask
Tihenduse abinõu.	vask sisse- shleifitud kolbe, nahk manshetiga	rasva nõör ja nahk manshet	2 nahk mansheti 2 rõngast	nahk manshet 2 tihendus rõngaga	nahk manshet 2 tihendus rõngaga
Ventiilid.					
Aine.	vask	vask	vask	vask	vask
Tüüp	koonus keegel	koonus ribidega	koonus keegel	koonus keegel	koonus keegel
Imeventiili ϕ m/m.	64 m/m	57 m/m	59 m/m	65 m/m	50 m/m
„ tõus m/m	13 m/m	13 m/m	20 m/m	12 m/m	12 m/m
Surventiili ϕ m/m	77 m/m	67 m/m	69 m/m	82 m/m	60 m/m
„ tõus m/m	12 m/m	13 m/m	20 m/m	12 m/m	12 m/m
Survekang.					
Pikkus m/m.	2000 m/m	2000 m/m	2000 m/m	2160 m/m	1870 m/m
Suhe ehk vahekord	530 m/m	600 m/m	430 m/m	—	—
Käsi puud.					
Tüüp	puust	puust	puust	puust	puust
Pikkus m/m.	1520 m/m	1500 m/m	1500 m/m	1250 m/m	1250 m/m
Madalam seis m/m	600 m/m	560 m/m	640 m/m	450 m/m	450 m/m
Kõrgem seis m/m	1300 m/m	1440 m/m	1350 m/m	1300 m/m	1300 m/m
Survekuppel.					
Aine.	vask	vask	vask üle- värvitud	malm	malm
Imemis avaus.					
Läbimõõt	52 m/m	52 m/m	63 m/m	50 m/m	38 m/m
Surve avaus.					
Ühendaja	44 m/m	44 m/m	52 m/m	38 m/m	32 m/m
Varustus.					
Imevvooliku pikkus	6 mtr.	6 mtr.	6 mtr.	2,5 mtr.	2,5 mtr.
Surve „	15 mtr.	15 mtr.	15 mtr.	10 mtr.	10 mtr.
„ läbimõõt.	44 m/m	44 m/m	52 m/m	38 m/m	32 m/m
Joatoru avause läbimõõt	10, 12 ja 14 m/m	10 ja 12 m/m	10 m/m	10 m/m	8 m/m
Kuidas on joatoru kinnitatud	vindiga	vindiga	vindiga	vindiga	vindiga
Tööriistad.	2 võtit	1 võti	1 võti	1 võti	1 võti
Kaal.	158,2 klgr.	135,4 klgr.	240 klgr.	144 klgr.	115 klgr.
Hind.	Kr. 430.—	Kr. 420.—	Kr. 400.—	Kr. 300.—	Kr. 230.—
			Märkus: prits veekastiga.		

Proovimisel saavutatud tagajärjed:

	K. Jürgens & Ko.	M. Möllmann	Läänemaa Tööstuskool	J. Ratnik suurem	J. Ratnik väiksem
Kõrgem tühjus. . . . . (vacuummeetri abil)	57 cm. ²	56 cm. ²	51 cm. ²	50 cm. ²	52 cm. ²
Vastab imemis kõrgusele	7 m. 50 cm.	7 m. 40 cm.	6 m. 70 cm.	6 m. 60 cm.	6 m. 80 cm.
Maksimaalne surve atm. (manomeetri abil)	7 atm.	7 atm.	7 atm.	7 atm.	—
Maksimaalne surve vähenes 15 sek.	0	0	0	0	—
Maksimaalne surve vähenes 1 min.	0	0	0	0	—
Teoreetiline töövõime . litr. 1 min.	192 ltr.	211,2 ltr.	194,4 ltr.	189,6 ltr.	141,6 ltr.
Tegelik töövõime . . . . . litr. 1 min.	181,25 ltr.	200 ltr.	162,17 ltr.	180 ltr.	132,3 ltr.
Kasuliku töövõime %/0	94,3 %/0	94,7 %/0	88,57 %/0	94,94 %/0	94,13 %/0
Ventiilide puhastus kiirus	37 sek.	37 sek.	50 sek.	26 sek.	36 sek.
Joakõrgus	10 m/m 17 mtr. 12 m/m 22 „ 14 m/m 29 „	10 m/m 21 mtr. 12 m/m 24 „	10 m/m 20 mtr.	10 m/m 19 mtr.	8 m/m 18 mtr.
Imemis kiirus	5 sek.	5 sek.	6,9 sek.	3 sek. Märkus: 2,5 mtr. imevoolikuga.	2,6 sek.

arvuga (silindri mahutus × 55). Vahteoreetilise ja tegeliku töövõime vahel peab olema võimalikult väike. Kui vahe on suur, siis tähendab see seda, et pritsil on kuski mingi viga, kannud ja ventiilid ei ole küllalt kindlad, veejooksu avased on ebakohased, ventiilid ei tööta korralikult jne.

Tegelikkude töövõimet proovides tulevad pumbakannud vajutada võimalikult põhjani, vastasel korral võib vahe suureks minna. Vahe ei tohiks suurem olla kui 5 protsenti, kui vahe on 10 protsenti, siis tuleb pritsi töötamist halvaks lugeda (95 prots. teoreetilisest töövõimest on hea)*).

Eelmises tabelis on igal proovimisel olnud pritsi ehituse üksikasjalikud andmed.

Proovimisel saadud tagajärjed on näidatud viimases tabelis. Seal on veel arvesse võetud kui kiiresti saab puhastada ventiile, joa kõrgus ja imemise kiirus.

Soovitame kõigile tegelikele tuletõrjujaile tutvuneda proovimise tagajärgedega.

Proovimise komisjon tegi oma aktides proovimisel olnud pritside kohta järgmisi märkusi:

K. Jürgens & Ko. prits: Komisjon leiab pritsi konstruktsiooni hästi õnnestunud ja vastavaks tulekustutuse käsi- pritsi nõuetele, kusjuures oleks soovitatav, et imemise ja väljaviske stutserid, mis- sugused pritsi külge valatud, oleksid eraldi

tükkidena külge pandavad, tarbekorral vahetatavad. Prits andis proovimisel häid tagajärgi. Pritsi imemisvõimet tuleb heaks lugeda.

M. Möllmanni prits: Komisjon leiab pritsi konstruktsiooni õnnestunuks ja vastavaks tulekustutuse käsi- pritsi nõuetele, kusjuures oleks soovitatav 1) kolbede käiku ja läbimõõtu nii kombineerida, et võimalik oleks survekangi käiku vähendada, 2) ventiilide karbi kõrgust alandada ja ventiilide läbimõõtu suurendada kergemaks käitumiseks.

Prits andis proovimisel häid tagajärgi ja tema imemisvõimet tuleb heaks lugeda.

Läänemaa tööstuskooli prits: Komisjon leiab pritsi konstruktsiooni, arvestades, et see on õpilaste töö, hästi kordaläinuks, mis näitavad proovimise tagajärged.

Idee, ehitada pritsi veekastiga, tuleb lugeda tähelepanuväärseks.

J. Ratniku pritsid: Komisjon leiab konstruktsiooni vastuvõetavana, iseäranis silmaspidades nende käsi- pritside odavat hinda, eriti kui nende vastu mitte veeandmise hulgas ja kõrguses suuremaid nõudeid ei esitata, tuleb neid otstarbekohasteks lugeda, kusjuures oleks soovitatav: 1) pritsi käsi- puude madalamat seisutõsta, 2) pritsi mitte ehitada, millel väljaviske avaus oleks alla 38 mm.

* Muidugi võib kiiremal pumpamisel prits ka rohkem vett anda, kuid katsetamisel arvestatakse normaalse pumpamisega.

Pritside imemisvõimet tuleb lugedarahul-
oldavaks.

K. Jürgens & Co. hüdropult:
Komisjon leidis konstruktsiooni otstarbe-
kohase ja nõuetele vastava. Soovitav oleks,
et hüdropuldi nõu oleks ehitatud ainult
vask plekist. Proovitava hüdropuldi andmed
ja tagajärjed olid järgmised: Ülevärvitud,
isingitud raudplekist, kaanega, mahuga
12 ltr., 1½ meetri pikkuse kummi vooli-
kuga, hind kr. 35.—.

Joa kõrgus 5 mm, joatoruga 12 mtr.,
kusjuures nõu tühjenemine kestis 30 sek.

Joh. Leppisto hüdropuldid:

Komisjon leidis konstruktsiooni otstarbe-
kohase ja nõuetele vastava.

Soovitav oleks, et pump ei oleks kaa-
nega hüdropultidel mitte põhjakülge kin-
nitatud, vaid ainult kaane külge, et mitte
koormata töötamise ajal põhja, mis võib
kaasa tuua nõu vigastuse.

Seljaskantava hüdropuldi ehitamise mõ-
tet tuleb tervitada.

Proovitud hüdropultide andmed ja töö-
tagajärjed olid järgmised:

1) Vaskplekist, kaanega, mahuga 12 ltr.,
ühes meetri pikkuse spiraal-voolikuga
hind kr. 38.—.

Joa kõrgus 3½ mm joatoruga 10 meet-
rit, nõu tühjendamine kestis 53,5 se-
kundit.

Joa kõrgus 5 mm joatoruga 11 meetrit,
nõu tühjendamine kestis 30 sek.

2) Seljaskantav hüdropult,
mahuga 14 ltr., 4 meetri pikkuse kummi
voolikuga hind kr. 64.—, joa kõrgus 5 mm
joatoruga 11 mtr., kusjuures nõu tühjen-
damine kestis 31 sek.

„Laverna“ hüdropuldid: Kom-
isjon leidis konstruktsiooni otstarbe-
kohase ja nõuetele vastava.

Soovitav oleks: 1) Et pump ei oleks
kaanega hüdropuldil põhja külge kinnita-
tatud, vaid ainult kaane külge, et mitte
koormata põhja, mis võib kaasa tuua nõu
vigastuse. 2) Et alumine kuuli pesa oleks
pumba küljes. 3) Et pumba vooliku välja-
ja lahtivõtmine saaks teostada võtmeta ja
muu abinõudeta. 4) Kaotada veejoa katke-
lisust, et juga oleks ühtlane.

Proovitavate hüdropultide andmed ja
töötajajärjed olid järgmised:

1) Vaskplekist, kaanega, mahuga 12 ltr.,
ühe meetri pikkuse spiraal-voolikuga, hind
kr. 38.—.

Joa kõrgus 5 mm joatoruga 10 mtr.,
kusjuures nõu tühjendamine kestis 32 sek.

2) Vaskplekist, kaanega, mahuga 12 ltr.,
ühe meetri pikkuse spiraal-voolikuga
hind kr. 38.—.

Joa kõrgus 4 mm. joatoruga 11 mtr.,
nõu tühjendamine kestis 28 sek.

Bärnumaa tuletõrje päew.

18. septembril peeti Bärnu w. t. ühingu
feltšimajas Bärnumaa tuletõrje päewa,
millest osa võtsid 32. Bärnumaa tuletõrje
ühingu esindajad. Pritšimaja saal oli tun-
gil rahvast täis. Päewa awas kell 10 Bärnu
w. t. ü. abiesimees hra E. Oja. Järgnes
efimene referaat E. Tetsmanni poolt:
„Puuduski meie tuletõrjes ja abinõud
nende kõrvaldamiseks.“ Järgnewateft
läbirääkimistest wõeti elawalt osa ja lõpuks
kiideti ühel häälel heaks järgmine resolut-
sioon: „Bärnumaa tuletõrje päew tunnis-
tab üksmeelselt, et meie tuletõrje arendami-
seks on waja leida summaksid ja seepärast
on soowitaw ja terwitataw, kui riigikogu,
tulekindlustuspreemia lijamaksu tuletõrje
heaks wõimalikult kiires korras maksma
paneks ja wastuwõtaks ka mõned muud
uued maksud tuletõrje toetuseks, samuti
muundaks lõbustamaksu seaduse nii, et tu-
letõrje peod oleksid wabastatud lõbustus-
maksust.“

Bärnumaa tuletõrje päew, arwesse wõt-
tes tuletõrje suurt tähtsust meie rahwa- ja
riigielus, pöörab kõigi omawalitsuse ja kind-
lustuseltši tegelaste poole soowiwaldusega
ja palwega, et nad kaasa aitaks, et omawa-
litsused ja kindlustuseltšid suurendaksid toe-
tussumme tuletõrjele.“

Järgmisena refereeris B. Peterson:
„Tuletõrje ja tulekaitse“ üle. Referent
soowitas, et ei peaks mitte püütama asutada
ühte walda ehk omawalitsuse piirkonda mitut
tuletõrje ühingu, waid olemasolewad ühin-
gud peaks laiendama oma tegewust asu-
tades igasje oma tegewuse piirkonna rajooni
osakondi, kes oleksid iseseiswad tulekustu-
tusüksused. Edasi soowitas referent rohkem
ära kasutada maawalitsuste poolt maksma-
pandud summadäruses ettenähtud omawa-
litsuste ja maja- ning taluomanikkude kohus-
tusi. Summadäruse järele peab wallawalit-
sus jagama walla tulekustuspiirkondadesse,
väljatöötama häire signaalid ja tulekahjust

teatamise korra. Talu- ja majaanikud peavad muretsema signaalabinõud jne.

Järgnesid läbirääkimised, mil puhul võeti elawalt sõna. Lõpuks kiideti heaks järgmine resolutsioon: „Pärnumaa tuletõrje päew, allakriipsutades tuletõrje suurt tähtsust meie rahwa- ja riigielus, awaldab soowi, et tuletõrjet kawakindlalt edasi arendataks. Tarwis ei ole selleks mitte niipalju uusi tuletõrje ühinguid, waid olewad ühingud peaks oma tegewust laiendama, asutades oma tegewuspiirkonnas igasse rajooni, igasse suuremasse keskusse jaostondi, mis oma koosseisult ja abinõudelt moodustaks iseseiswa tulekustutuse ühikuse.

Tulekaitse alal on tähtis, et maawalituste poolt maksmapandud sundmäärus leiaks teostamist. Tuletõrje ühingud töötagu selleks käsitäies wallaomawalitustega.“

Wiimaseks päewakorra punktiks oli „Pär-

nu maakondliku tuletõrje kogu asutamise küsimus“. Algatas E. Tetsmann, seletades maakondliku tuletõrjekogu tarwilikkust ja tema ülesandeid. Paljud maatuletõrje esindajad tunnistasid üksmeelselt tarwilikuks maakondliku tuletõrje loomise. Lõpuks võeti vastu selleksisuline resolutsioon ja waliti wiieliikmeline komisjon, kes kokku seaks maakondliku tuletõrjekogu põhikirja ja kokku kutsuks asutamise koosoleku. Komisjoni waliti hrad R. Lorenz ja E. Oja — Pärnust, Mitt — Saugast, Johanson Mõisaküläst ja Blaubrik — Häädemeestelt. Komisjonile tehti ülesandeks töötada kontaktis E. U. Tuletõrje Liiduga.

Lõpusõna ütles hra E. Oja, headmeelt awaldades selle haruldase üksmeele ja wastastikkuse arusaamise üle, mis walitses nii maa kui linna tegelaste wahel.

Maakondlik tuletõrjekursus Pärnus.

Pärnu w. t. ü. poolt korraldatud maakondlik tuletõrjekursus — ja tuletõrjepäew kujunesid tõsiselt suurpäewaks Pärnumaa tuletõrjele. Kursusest osawõtt oli haruldaselt elaw. 46 Pärnumaa tuletõrjest olid saanud oma tegelased Pärnu 32 ühingut. Peale nende wõtsid

tuletõrje ühingud nii suurel arwul on tulnud kursusele, mis näitab, et meil on rohkesti teadlikke tuletõrjujaid, kes püüawad täiendada oma teadmisi.

Järgnesid loengud E. Tetsmann'i, W. Peterson'i, P. Sirwinsky, R. Lorenzi, S. Tu-

Pärnu tuletõrje kursusest osawõtjad.

kursusest osa weel Lihula ja Kirbla w. t. ühingute tegelased Läänemaalt, ja mõned politseiametnikud Pärnust, kokku oli kursusest osawõtjaid ligi 200. Kursused awas laupäewa hommikul kell 9 Pärnu w. t. ü. abiesimees hra E. Oja, awaldades rõõmu, et maakonnas asuwad

getam'i, Dr. A. Normann'i poolt. Teoreetilised loengud waheldusid praktiliste õppustega — riistadega. Näidati kuidas tuleb käsitada tulekustutuse abinõusid, kuidas parandada woolikuid, kuidas kõrvaldada wigasid tuletõrjeabinõude juures jne. Pärnu w.

t. ühing andis kursuslastele kasutada oma suurepäraselt korrashoitud tuletõrjeabinõude fogu, alates hüdropuldist ja lõpetades moodsa tuletõrje autoga.

Õppused ja harjutused kestsid hilja õhtuni kuni pimedade tulekuni ning algasid pühapäeva hommikul vara. Pühapäeval kella 1/210 oli kursuste kawa läbi. Lõpusõnas tänas abiesimees E. O ja kursustest osawõtjaid hoolsa töö eest. E. U. Tuletõrje Liidu nimel ütles Pärnu tuletõrjele tänu Liidu abiesimees K. Lorenz. Liidu esimehe B. Meltši nimel terwitas kursuslasti B. Peterson. Kursused lõppesid hümnil laulmisega.

Pärast Pärnumaa tuletõrje päewa kogunemist kursusest ja päewast osawõtjad ühes Pärnu tuletõrje komandoga pritsimaja juure, feakt marsiti ühiselt muusika saatel fogu Pärnu tuletõrje wooriga Wabadusplatstile, kus järgnes paraad ja manöwer. Ilm oli suurepärane, wäike ja päikesepaisteline. Awarat Wabadusplatši ümbristes suur rahwamurd, pea fogu Pärnu linna rahwas oli tulnud jälgima tuletõrje paraadi ja manöwrit.

Paraadi wõttis wastu Kohtu- ja Siseminister A. Underkopp, kes pööras tuletõrje poole kõnega, soowides õnne tuletõrje kursuste ja päewa puhul, mis nii hästi õnnestunud. Kõnes tähendas minister muuseas, et tulekindlustuse preemia maks kindlasti maksma pannakse ja tuletõrje wõib loota, et tema tarwidused leiawad rahuldamist.

Järgnes esiteks kuiw harjutus riistadega, siis tulekustutuse proow ja lõpuks ronijate harjutused ja weejugade mäng. Pärnu tuletõrje näitas wäga head kooli, harjutused ja

manöwer läksid hiilgawalt korda ja Pärnu ronijatele leiab waewalt järeltegiijaid Eestis. Kõigist nähtus, et Pärnu tuletõrje niihästi oma meeskonna wäljaõppelt, distsipliinilt kui ka tuletõrje abinõudelt seisab ajafõrgusel ja on üks parimaid Eestis.

Pärast paraadi ootas kursustest osawõtjaid weel uus üllatus. Pärnu tuletõrje palus kõiki maa tuletõrje tegelasi Rannasalongi oma külalisteks. Suur Rannasalongi saal oli täis tuletõrjujaid. Peab au andma Pärnu tuletõrje naistegelastele, kes suutsid hästi wastu wõtta ligi 600 inimest. Pidulauas peeti hulk lauakõnesid abiesimehe Oja, linnapea Kasli, maawalitsuse esimehe Markson'i, B. Peterson'i ja teiste poolt. Kõik kriipsutasid alla seda ühtmeelt, mis walitses maa ja linna tuletõrje tegelaste wahel ja seda kindlat tahet, et maa ja linn tahawad ühiselt tegutseda maakonna tuletõrje huwides. Awaldati lootust, et see koostöö kannab head wilja.

Pidusõogi ajal lõbustas Pärnu tuletõrje muusikafoor kooswiibijaid meeldiwate muusikapaladega. Pärnu tuletõrje muusikafoor on wõrdlemisi suur (34 meesi) ja tunneb hästi oma asja.

Kooswiibimisel sõlmisid maa tuletõrje tegelased lähemaid tutwusi Pärnu tuletõrjujatega, joodi „Sinasõprust“. Hea ja rõõmus meeololu kestis lõpuni. Kuigi koos oli üle pooletuhande inimese, walitses fogu aeg ilus kord ja õhtu möödus heas tujus ja jättis kõigile osawõtjatele kõige parema mulje.

—n.

Tulekaitstenädal läks hästi korda.

Täna wune tulekaitsenädal möödus hästi. Tuletõrje ühingud korraldasid paraade, rongikäike tõrwikutega, demonstreerisid oma tulekustutus-abinõusid. Endisest rohkem korraldati täna wu aga propaganda-koosolekuid, kõneõhtuid, peeti kontsert-miitinguid, lewitati tuletõrje kirjandust. Wõime heameelega tunnistada, et meie töö hakkab kandma wilja. Kriti juhiti täna wu tähelepanu maa walitsuste poolt maksmapandud sundmääruse täitmisele.

Märgime heameelega, et mitmed politsei prefektid ringkirjalikult oma allu watele ametnikkudele komisjaridele ja konstaablitele tegid kohusets senisest hoolsamini nõuda sundmää-

ruse täitmist, et tulewad korda seada tulease-med ja täita muud nõuded.

Tuletõrje tegelastel tuleb jatkata tulekaitse tööd ka pärast tulekaitsenädalat. Tutwustage kodanikke sundmäärusega, korraldage tuleasemete ülewaatusi j.m.

Tulekaitsenädalal korraldati ka rahakorjandusi tuletõrje heaks. Kuigi aeg on lehw ja inimestel raha wähe, tuldi tuletõrjele siiski wäga heatahtlikult wastu, kodanikud tunnemas, et waja on toetada tuletõrjet. Mõni ühing korjas isegi rohkem kui eelmisel aastal.

Üldiselt wõib täna wuse tulekaitsenädala tulemustega olla rahul.

Magiruse õhuwahu-prits.

Üleriiklikul Sassa tuletõrje kongressil tänavu aasta augustikuul, Karlsruhe, demonstreeriti esimest korda „Magiruse“ tuletõrjeriistade wabriku poolt uut tulekustutusabindu — õhuwahu autopritsi. Õhuwahu prits töötab tuua suure pöörde tulekustutamises.

Seni tarwitati wahu-kustutajaid peaaesultikult põlawate õlide ja bensini kustutamisel, õhuwahu kustutajat wõib aga tarwitada iga tulekahju juures, eriti aga õlekatusel ja papikatusel majade, puuhooiwide jne. põlemisel. Õhuwaht tuleb keemilise wahuga wõrreldes wäga odaw ja tema üheks heaks omanduseks on, et ta ei jäta mingisuguseid jälgesid asjadele, ei riku tapeetigi. Wäga hõlbub on õhuwahuga kaitsta naabri maja süttimise eest.

Karlsruhes demonstreeriti masinat, mis oli asetatud 2-tonnisele alusele ja mida käima pani Magiruse 6-tsilindriline 65 hobusejõuline mootor. Sama mootor paneb

käima ka kustutus-pumba, mis on ehitatud jahutaja ette ja wõib anda 1500 l. minutis 80 meetri kõrgusele. Samas on ehitatud õhuwahu pump, mis annab 1000 l. wahtu minutis. Õhuwahu pumbaga töötamine on wäga lihtne, waja ainult seada üht kangi ja wajutada paari nupu peale ja õhuwahu-pump hakkab töötama. Õhuwahus on 90% õhku, 9,6% wett 0,4% wahuwedelikku. Õhuwahu jaoks tarwisminewa wee saab pump weereferwuaarist, mis asetatud auto tagumistele ratastele. Referwuaari on ferge täita ja selleks saa' kasutada eelolewat tulekustutus-pumpa.

Õhuwahu siseseade on nii lihtne, et seda saab ehitada iga tuletõrje autoriista juure, olgu see autoreedel, meeskonna auto, autotank ehk riistade auto.

Õhuwahtu on wõimalik tulle juhtida igasuguse woolikuga ja joatoruga.

Õhuwahuga kustutaja päralt on tulewif.

Raatskõmmend aastat tuletõrjes.

Adw. Aleksander Eldring 60. aastane.

Pühapäewal, 2. okt., pühitsetes adwokaat Aleksander Eldring oma 60. a. sünnipäewa. A. Eldring on sündinud Haapsalus, kus sai ka oma esialgse hariduse Haapsalu Nikolai koolis. Linnakooli lõpueksamit tegi Tapal. 1889. a. astus teenistusse Haapsalu kohtupristawi juure. Hiljem teenis mitme rahukohtuniku juures Tallinnas, kuni 1895. a. sooritas eraadwokaadi eksami ja asus praktiseerima Haapsallu. Haapsalus wõttis E. elawalt osa omawalitsuse ja seltskondlusest tööst, olles 1917. a. ka Haapsalu linnapea. Ühtise walitsuse ajal oli E. Haapsalu kreisi komisjariks ja Haapsalu maakonna miilitsa ülemaks; 1919. a. asus E. elama Tallinna, kus töötab adwokaadina.

Haapsalus elades wõttis E. osa ka Haapsalu w. t. ühingu tööst, olles 15 aastat korrapidajate jaoskonna liige ja wiimastel aastatel ka ühingu juhatuses. Praegu on Eldring 1928. a. algusest peale Tallinna I. Alwi w. t. ü. tegewliige.

A. Eldringi tuntakse kui tõstist ja õiglast töömehet, wastutulelikku ja sõbralikku inimest.

Soowime temale tähtsa päewa puhul kõige paremat.

„Tulekustutamise õpetus“ on raamat, mis ei tohiks puududa ühelgi tuletõrjajal. Kes saadab raamatu hinna, 50 senti, väljaandjale E. Tetsmann, Tallinn, Uus Kalamaja 19-4, sellele saadetakse raamat postiga koju kätte.

Aupeamees Pavel Luschkov.

25. a. peamehe juubeli puhul.

Narva Peetri v. t. ü. pühitses 4. sept. s. a. oma 28. aastapäeva.

Samal päeval pühitses ka ühingu asutaja - auliige, lugupeetud tegelane — aupeamees Pavel Luschkov oma 25. a. peamehe-juubelit.

P. Luschkov on sel vastutusrikkal kohal vahetpidamata püsinud veerandsada aastat.

Juba ühingu asutamisaastal, 17. juunil 1904. a., valis ühingu üldkoosolek teda käsipritsi ja joajuhtide ülemaks.

Hoolsa ja kasuliku teenete eest valiti P. Luschkov abipeameheks 22. juulil 1907. a. ja juba samal aastal, 25. augustil, peameheks.

P. Luschkovi teeneid tuletõrje alal on hinnatud terve rea aumärkide, auaadresside ja tänukirjadega. Talle annetati meeskonna poolt aukiiver 20. juulil, 1908. a. ja aukirves 16. juulil, 1910. a. Kõrgema keiserliku hoolsusmärgisai P. Luschkov 7.

dets. 1911. a. E. Ü. Tuletõrje Liidu hoolsusmärgi 20 a. teenistuse eest 27. jaanuaril 1924. a., ja I. järgu hoolsusmärgi 21. märtsil 1926. a.

Aupeamehe tiitliga krooniti P. Luschkov ühingu üldkoosoleku poolt 21. veebr. s. a. Arvestades P. Luschkov'i teenetega, otsustas E. Ü. Tuletõrje Liidu juhatus omal koosolekul 17. augustil s. a. määrata P.

Luschkov'ile kõrgema hoolsusmärgi, millisega juubilari rinda ehiti tema aupäeval. Ühingu juhatuse ja meeskonna poolt annetati lugupeetud ja armastatud aupeamehele mälestuseks kast väärtusliku lauahõbedaga. Ka naisgrupp austas juubilari samuti lauahõbeda kinkimisega.

Narva linna tuletõrje üldjuhataja, tema abi, adjudandi ning kõikide Narva tuletõrje ühingu ühingu ja komandode peameeste abipeameeste poolt annetati P. Luschkovile kullahõbedaga maitserikkalt kaunistatud ning annetajate autogrammidega varustatud signaalpasun.

P. Luschkov'i alaline hool ja tundelik hing on jätnud kustutamatud jäljed temale alluvas meeskonnas, kelle huvide ja heakäekäigu pärast tema 25 aasta vältel alati murelikult hoolitsenud ja sellega võitnud meeskonna täieliku, tõsise lugupidamise ja austuse-

armastuse, mille tõenduseks olgu tähendatud, et meeskond tänapäevani oma aupeameest „isaks“ nimetab. Ka Peetri pitsimaja ja selle ruumide täiendamine ajandusele vastavalt on alati P. Luschkov'i mureks ja hooleks olnud ning võib julgelt ütelda, et pitsimaja on temale saanud teiseks koduks.

Aupeamehe abideks on praegusel ajal:

P. Luschkov.

esimene abipeamees — Vassili Kruglov ja teine abipeamees-adjutant — Eduard Viikmann.

Pavel Luschkov'i 25. a. peamehe-juubeli puhul jääb ainult üksmeelselt soovida oma armastatud aupeamehele — isale — primat tervist ja raugemata jõudu edaspidiseks tegutsemiseks oma lemmikalal ning veel kaua jätkata seda kasulikku

tööd, hoides ka tulevikus ühes oma meeskonnaga väärilises kõrguses Narva Peetri vabatahtliku tuletõrje ühingu lippu „Jumalale auks; kodumaale kasuks ja ligimesele abiks.“

Narva Peetri vabat. tuletõrje ühingu abipeamees-adjutant:
Ed. Viikman.

Muljeid Nõmme tuletõrjest.

11. septembril korraldas Nõmme w. t. ii. tuletõrje nädala puhul sügismanöövri. Kell 10 oli riivistatud turuplatstile ligikaudu 300-meheline tuletõrje pere, ühes Dii ja Mäe tuletõrje fomanõga. Samal tellaajal toimus ka Ü. S. Liidu esitaja vastuvõtmine. Pärast seda sammusid distsiplineeritud tuletõrje read priitimaia, kust ilmuti turuplatstile ühes tulekustutusabinõudega. Liidu esitajale ja kohalikele auvõrastele andsid riistade kohta seletust wastavad jaoskonna ülemad, kuna sanitar-korraldusest andis ülewaate dr. Wastalu. Wiimase seletusest awalbus eriti hingestatud kaaselamine asjale ja tegewusele.

Peale abinõude ülewaatuse anti häiresignaal. See osutus eriti tugewaks ja seletuse järgi võib kuulda 10 km. kaugusel. Üldjuhi, hra Sirotkini käikluste peale alustati kustutama ehitusel pooleli olevat kiwimaja. 10 wõimsat weejuga tõusid õhku ja andsid Nõmme kodanikkudele küllaltki julgeoleku pandi tulehädasõhu vastu. Eriti on tugewnenud Nõmme tuletõrje M./S. „Lawernas“ valmistatud autopritsi näol. Wiimane on valmistatud Tallinnas ja võib tugewasti wõistelda välismaa omadega, kuna hinnalt palju odavam. Ülddemonstratsioonile järgnes tuletõrje rongikäik läbi linna.

Paraobil kõneles ühingu esimees Mühlsbah, kes wist mõnegi, seni eemaltwaatawa kodaniku tõmbas tuletõrje riidadesse. Esimehe kõne lõpetas rahwas ja orkester ühtselt itamaahünniga.

Ühingut tänas seni tehtud töö eest Liidu esitaja A. Sorf, kelle kõnet läbibistas punase joonena mõte: „Ehkki ühingu tugew ja wääritam pere Liidus, ei tohi jääda puhkama tehtud tööle, waid ikkagi wõimalikult

leida uusi teid ja wahendeid edu saawutamiseks. Wastastikkuses omaabis kaswame, ja see jõud mis fealt wäljub, wõimaldab tuletõrje lipul ikka uhkemalt lehwida“.

Nõmme tuletõrje ühinguist võib rääkida ainult kiitwalt. Ühingu omab juba gaasfikaitse jaoskonna ja selle noorusele waatamata on tal juba oma tulewiku töökawa. Ühingu on distsipliini ja tahet ühistööks, ta ei saa waiikwalt mööda minna tugewast juhatuselt. Mitte asjata ei kutsuta ühingu peameest, hra Sirotkini „tuletõrje hingeks“. Esimees, hra Mühlsbah on loodud esimeheks, kuna juba oma lahke ja rõõmsa waatega wõidab kaaskodanikkude poolehoidu ja see poolehoid on wiinud ta linnapea abi kohale. Ühingu rahandust juhib ja walitseb hra Kärner kes on mees omal kohal. Ü. S. Liidul jääb waid soowida: jattata seni hästi tehtud tööd.

Nõmme w. t. ii. korraldas 2. oktoobril käsipritside wahelise wõistluse. Wõistluse awas turuplatstil ühingu peamees hra Sirotkin. Kohtunikkudeks olid: Liidu esitaja hra Sorf, Saue w. t. ii. peamees hra Tammit ja s./s. „Kalsust“ Aidron. Tselmise aasta wõistluse wõitja jaoskond loobus kaotust kartes wõistlusest, kuna teiste wahel kujunes konturents pinewaks. Wõitjaks tunnistas peakohtunik A. Sorf 2. jaoskonna. Pärast wõistlust riwistati jaoskonnad turuplatstile, kus M./S. „Lawerna“ omanik, hra Kalsu andis üle wõitjale jaoskonnale hõbe plaadiga kaunistatud hüdropulbi. Hüdropult on M./S. „Lawerna“ kingitus ja seda tuleb wõitjal jaoskonnal kaitsta kaks aastat.

A. S.

Tähelepanu!

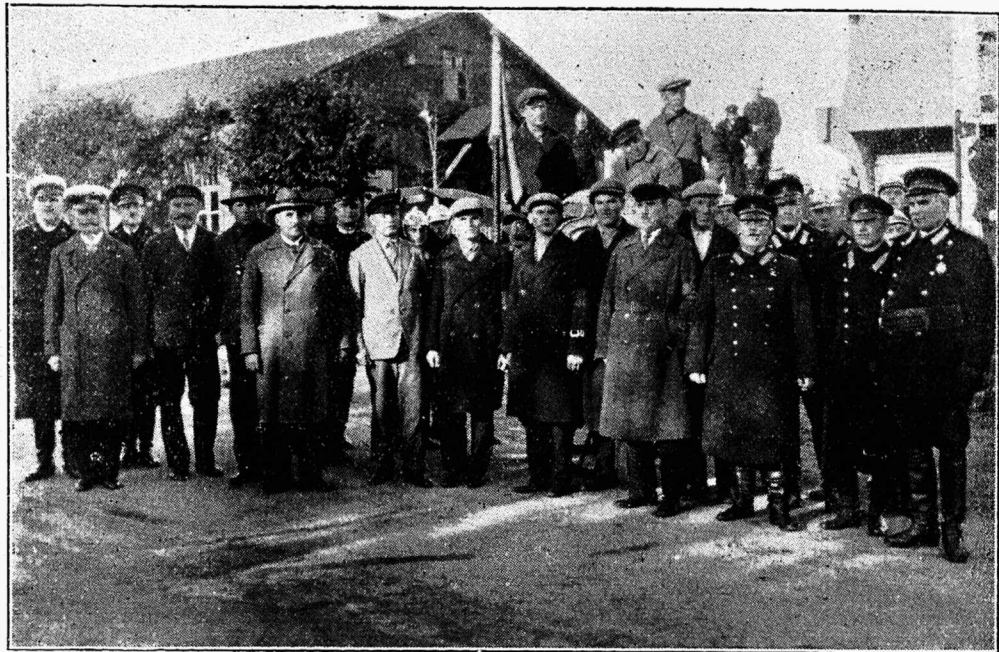
Novembrikuul ilmub „**Tuletõrjuja-Kalender-Käsiraamat**“ 1933. a. huvitava ja õpetliku sisuga, tarvilik igale tuletõrjujale. Täielik kalendaarium. Märkuste jaoks lehed! Tellimised saata: E. Tetsmann, Tallinn, Uus Kalamaja 19—4. Kes raamatu hinna 25 senti saadab rahas ehk markides ette, sellele saadetakse raamat postiga koju kätte.

Tallinna tuletõrje suurenem.

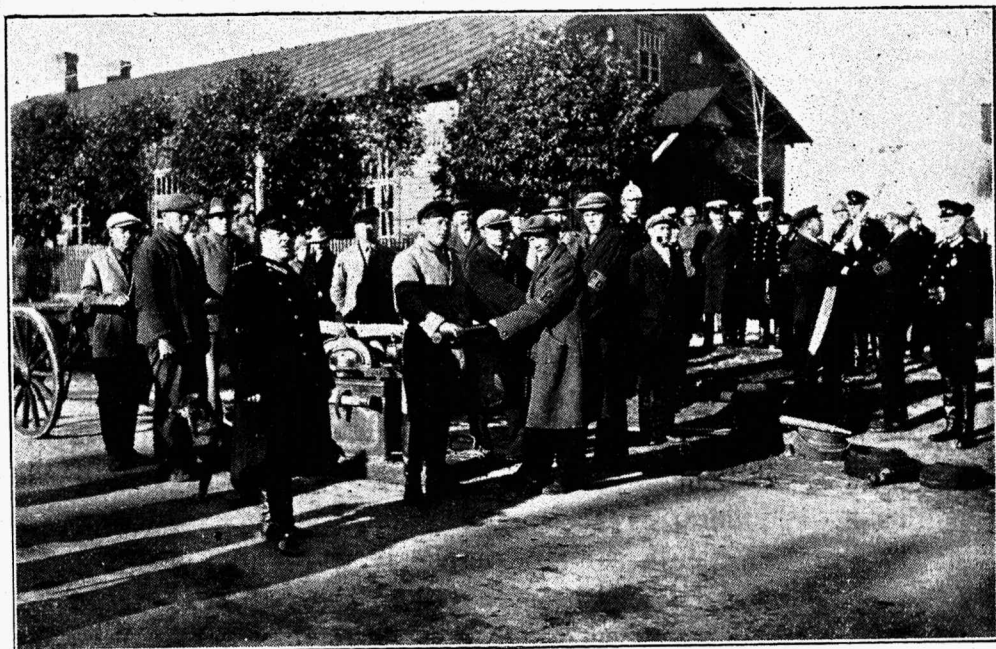
Asutati uus Pivita osakond.

Laupäeval, 8. oktoobril, peeti Pivital, tööstur A. Brandmann'i eesvõttel, Tallinna w. t. ühingu Pivita osakonna asutamise koosolek. Koosolekul oli

hulk Pivita elanikke. Osakonna asutamise ja tuletõrje ülesannetest andis seletust Tallinna w. t. üh. 2. jst. ülem L. Einborn.

Tallinna w. t. ü. Pivita osakond ühes oma instrueerijatega.

Tallinna w. t. ü. Pivita osakonna esimene pitsi harjutus.

Ütsmeelselt otjustati Piritä ofakonna asutamine jaatawalt. Ujutifeks ofakonna illemats waliti A. Brandmann, tenta abideks R. Runge ja N. Saube, kellele ülesandeks tehti toha peal teha organifeerimise tööd ja koguda liikmeid. Pritsi muretsemine jäeti A. Brandmanni hooletks.

Pühapäewal korraldati uuele tuletõrje ofakonnale esimene pritsi harjutus ja riviõppus ühingu jask. ülemate L. Einborni ja A. Puu juhatusel. Uue ofakonna meeskonnal on elaw huwi asja wastu ja hea tahe tuletõrje asja Piritäl korraldada kogu ümbüstonna elanikkude kasuks.

Valga wabatahtlik tuletõrje ühing 65. aastane.

Pühapäewal, 11. septembril, pühitses Valga wabatahtlik tuletõrje 65-dat aastapäewa.

Väliskülalistena wiibisid aastapäewal Üle-riikliku Tuletõrje Liidu esimees B. Melts, Tartu, Otepää, Laatre ja Läti-Valga tuletõrje esindajad. Tervitusi saatsid telegraafi teel Kohtu- ja Siseminister A. Anderkopp, Tallinna, Võru, Tõrva ja Antsla wabatahtl, tuletõrje ühingu.

juure manöövri platsile, kust telefoni teel pritsimajasse teatati, et koolimaja on „tules“. Mõne wiivu järele kihutas kohale väikene autoprits ja selle järele uus suur autoprits, veel mõni silmapilk ja juba paiskuvad neli tugevat juga wett hoonele. Senistele riistadele järgnesid kiirelt auto-weetank, Valga õlletehase mootorprits weeaamiga, käsipritsid, Valga raudtee mootorprits ja weevaadid.

Valga tuletõrje juhatus.

Laekahoidja abi A. Tuurmann, peamees A. Evertson, esimees J. Müllerson, abiesimees K. Vassil, varahoidja P. Saretok, linnapea abi A. Kokkult.

II rida: laekahoidja ja adjutant M. Kont, sekretär K. Amos, juh. liige A. Käo, juh. liige K. Rode, pidutoimk. esimees J. Sarapuu, juh. liige R. Johanson, peamehe abi H. Kruustük, varahoidja abi A. Königsberg.

Kell 10.50 kogunes meeskond pritsimaja juure, kus rivistus; minutid 10 hiljem saabus Liidu esimees B. Melts saadetuna ühingu esimehest ja külalistest ning wõttis vastu paraadi. Peale selle tutvuneti kustutusabinõudega, millised olid samuti pritsimaja ette joondatud. Riistad ülevaadatud sammusid külalised linna I algkooli

Peale manöövri sammus meeskond paraadi korras riistadega külalistest mööda pritsimaja juurde.

Kella 15 ajal oli aktus Säde saali eesruumis ja sellele järgnes kooswiibimine Säde seltsi saalis.

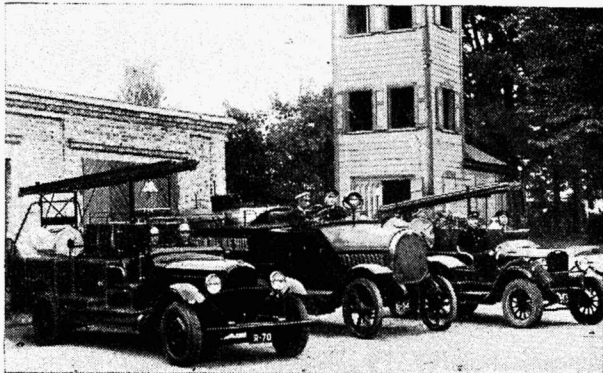
Valga wabatahtliku tuletõrje ühingu asutamise sündis 1867. aastal. Ühing koos-

nes algul kolmest jaoskonnast, meeskond koosnes 60 liikmest. Ühingul on oma tegevusaja jooksul olnud 9 esimeest ning 7 peameest.

Esimeesteks on olnud: 1868. aastast Ernst Dahlberg, 1871. a. Joh. Lambert, 1882. a. Ch. Durnov, 1895. a. N. Fuchs, 1899. a. G. Braun, 1902. a. V. Dahl, 1905. a. O. Raue. A. Morel ning 1926. a. kuni

a. Murri, 1921. a. dr. Joh. Müllerson ja 1926. a. alates kuni käesoleva ajani A. Evertson.

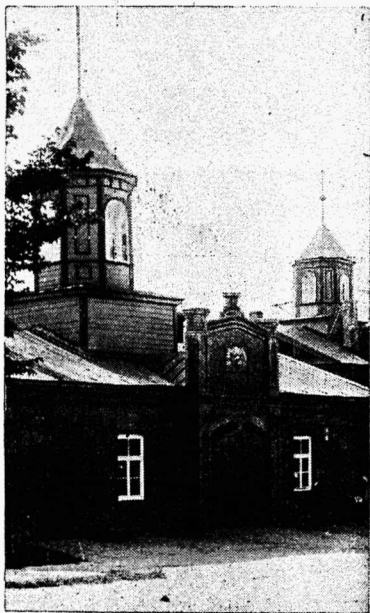
Heites pilku ühingu viimase viie aasta tegevusse peab tunnistama, et selle aja jooksul on tugevasti tööd tehtud; ja seda asjaolu aitavad kinnitada alljärgnevat üksikud arvud. 1926. aasta aruande järele oli ühingul varandust olnud 12.673

Valga vabatahtliku tuletõrje mehaanilised kustutusabinõud.

praeguse ajani on esimeheks dr. Joh. Müllerson.

Esimeseks ühingu peameheks oli 1868.

Pritsimaja.

a. Alb. Berg, 1878. a. Joh. Lambert, 1880. a. V. Rammovsky, 1892. a. O. Raue, 1919.

krooni väärtuses, kuid 1931. a. aruande järele on see summa ligi kolm korda suurem ja kui veel juure arvata käesoleval aastal muretsatud autopritsi väärtus, tõuseb ühingu varanduse väärtus üle 35.000 krooni (3.500.000 senti). Sama huvitava pildi annab kassa aruanne.

1926. a. aruanne oli tasakaalus kr. 2.731.65 suuruses, kuid 1931. a. aruanne kr. 13.981.94 suuruses.

Nagu aruannetest näha, on suurt rõhku pandud ka veega varustamisele. 1926. a. oli ühingul olemas 21 vaati à 300 lt. kokku 6300 liitrit vett, praegusei ajal viivad kaks autopritsi vett kohale kokku 1800 lt., veetank — 3000 lt., kolm aami kokku — 4200 lt. ja kui vähemad vaadid kõik välja viidud saavad, tõuseb arv veel 6000 liitri võrra, seega kokku 15.000 liitrit vett, missugune veekogu võimaldab võrdlemisi suure tulekahju kustutamise. Viis aastat tagasi võidi tulele juhtida neli veejuga vaid käsipritsidest, kuid nüüd on jugade arv kasvanud kahekordseks ja peasjalikult mootori jõul, mis võimaldab tugevat survet ning tulekahju kiiremat sumbutamist. Kiire tulekahjule jõudmine, mis võimalik autoga sõites, mootorpritside tugev ja võimas veejuga on võimaldanud ühingul tulekahjude kiiret likvideerimist.

Tulekahjud vilmastel aastatel.

Viimase viie aasta jooksul on Valgas tulekahjusid olnud: 1927. a. — 5, 1928. a. — 2, 1929. a. — 13, 1930. a. — 5, 1931. a. — 10, kokku 35 tulekahju.

Kõigil juhustel on tulest kiirelt jagu

saadud ning laiali lagunemine ära hoitud. See kõik annab kindla tõenduse, et Valga tuletõrje on olnud truu oma lipukirjale, ära kasutanud annetatud ning kogutud sendid õigeks otstarbeks ja seisab alati valvel linna kodanikkude varanduse päästmiseks tulekahju korral.

Valga vabatahtliku tuletõrje veemuretsejate jaoskond 50. aast.

Käesoleval aastal pühitses V. v. t. ü. veemuretsejate jaoskond 50. aasta juubelit. Juubelipäeval tervitas jaoskonda Valga linnapea J. Soo ja ühingu esimees Dr. Joh. Müllerson. Viimane andis omas kõnes ühikese ülevaate jaoskonna arenemisest,

takistatud. 1903. aastal andsid majapere-mehed vaadid linnale üle, kes need ühisesse kuuri paigutas. Ühtlasi kohustati sundmäärusega kõiki hobuseomanikke ilmuma tulekahju korral hobusega pritsimaja juure, et veevaate tulekahju kohale

Valga v. t. ü. veemuretsejate jaoskond 50-e aasta juube'i puhul.

kus muuseumis tähendas, et ühingu asutamise ajal soetati linna poolt vee jaoks neli-viis vaati, need seisid tühjad ja alles tulekahju korral täideti need. Siis oli aga alaliseks nähtuseks veepuudus tulekahjul. Et aga veesaamine paremini korraldatud oleks, asutati 1882. a. ühingu juure veemuretsejate jaoskond ja järgmisel aastal anti tuletõrje tegelaste ettepanekul linna poolt välja sundmäärus, mille järele iga majajomanik, kelle maja oli väärt 6000 rubla ehk rohkem, oli kohustatud vee all pidama ühte 35-pangelist vaati. Kuid ka see moodus ei annud häid tagajärgi, sest vaatide tulekahjule toimetamine oli ikkagi

viia ning velt vedada. Ilmujatele määrati ka rahalisi preemiaid 1—2 rubla. Veo eest makseti 20 kopikat vaadi pealt. Hiljem soetati juba linna veekaevud ja veevõtte kohad ja nüüd on juba niikaugemale jõutud, et vesi toimetatakse tulekahju kohale autoga (veetankiga).

Veemuretsejate jaoskonda on 50 aasta kestvuselt juhtinud: 1882. aastast linna raehärra Nikolai Fuchs, 1887. aastast linnasekretär Oskar Raue, 1891. aastast postijaamapidaja Nikolai Dahlberg, 1906. aastast ehitusmeister Karl Schmidt ja 1920. a. pangadirektor Karl Vassil.

Tallinna w. t. ii. aurujaoskonna 50. a. juubel.

Tallinna w. t. ühingu aurujaoskond asutati 1882. aastal, mil telliti esimene aurupriit „Matilde“. Teine aurupriit „Wäikepriit“ telliti seitse aastat hiljem Inglismaalt ja kolmas „Kärmas Katariina“ Saksamaalt Gladeri wabrikust 1910. aastal.

Aurujaoskond oma wõimsate masinatega oli kaua aega tugewamaks teguriks tulekustutamisel. Aurujaoskonnal on kuulsustikas minewik, kus ta päästis kodanikkude wara hukkumiseft mitu ja mitu korda. Aurujaoskonna teene on ka see, et 1917. a. rewolutsiooni ajal Loompea lofs pääsis hääwinemiseft.

Nüüd autode ajajärgul on aurupriitid jäänud enam tagaplaanile, kuid nad moodustawad veel nüüdki tugewa referwi, kelle abi tarwilik, juhtuwa fuur-tulekahju puhul.

Laupäewal, 24. septembril pühitfes aurujaoskond oma 50. a. juubeli, mil puhul oli kooswiibimine priitfimas. Kohtu-fiseministeeriumi poolt terwitas ministri abi Rübarsepp, ühingu juhatus ja naabri jaoskonnad terwitafid ja soowifid õnne, annetades lipunaelu. Ühingu esimees minister Anderkop ja peamees Toffelmann soowifid õnne traadi teel.

Pidulikul kooswiibimisel peeti hulk lauakõnesid ja tuletati meele aurujaoskonna teeneid.

Pühapäewal oli jaoskonna liigete omawaheline kooswiibimine ühes perekonnaliikmetega, mis samuti mööbus heas tujus ja üksmeeles.

Kuustümmendwiis aastat kodulinna kaitfjel.

Möödunud sajandi 60. aastat on meil paljude linnade tuletõrje ühingute afutamisaastaks, neil aastail astuti juba organiseeritult wõitlusese inimkonna furja waenlase — tule wastu. Wõru wabatahtlik tuletõrje

ühing loeb oma afutamisaastaks 1867. a., mil Walgast Wõrru elama afunud Herman Bergi otsefel mõjutufel ja ettewõttel pandi alus tuletõrjele. Alul oli ühing wäike, liikmete arw ulatas kõigist 25-le ja tööle afuti

Istuwad: (Wasakult paremale) A. Steinmann (lasahoidja), S. Songi (esimees), F. Rattai (auliige), W. Spohr (peamees), F. Suit (linnapäe), J. Pender (politseikomissar).
Seisawad: (Wasakult paremale) P. Keiman (sekretär), A. Berg (warahoidja), E. Beid (juhatusel liige), R. Rätsep (rewisjonikomissjoni liige), W. Neumann (abiefimees), F. Berg (adjutant), R. Kolon (abipeamees), E. Kalefaur (rewisjonikomissjoni liige) ja W. Põhlat (adjutant).

2-he käsi pitsiga. Esimeseks ühingu peameheks sai Amandus Meier, kelle kõrval tähtsama tegelasena esines H. Berg, tema õlgadel lasus ka meeskonna väljapetamine. Raua aga ei saanud noor ühing rahulolevalt ja intensiivselt töötada, sest 1875. a. tuli ühingu nähtawale lahkhelid, mis halwasi ühingu tegewust ja wiisid ta warjusurma.

Ühingu uueks ärkamisaastaks tuleb lugeda 1879. a., kui 5. septembril astusid kokku paljud wanad ühingu liikmed, tõmmates kaasa ka uusi ja wõtsid vastu uue põhikirja. Samal aastal 17. septembril peeti peakoosolek, kus loodi ühinguks kindel organisatsioon ja seati ülesse kindlad tegewusühid. 1880. a. muretsetes ühing enesele terve rea uusi tulekustutusabinõusid ja seati pitsimajja tulekahjukell, mis tänapäewgi täidab oma ülesannet. Esimese suurema tuleproowi pidi meeskond vastu võtma 5. jaanuaril 1881. aastal, kus tuli töötada 22-kraadilise külma käes, millele waatamata aga meeskond täitis oma ülesande hästi. 1882. a. leiame ühingu ridades juba 81 meest. 1879. a. waliti peameheks Goldschmidt, sellele järgnes 1881. a. Fedotow. Pilemat aega oli peameheks S. Pfeiffer ja nimelt 1887.—1895. a., sellele järgnesid Gaffron, Gotte, Ottenjen ning pärast wiimase surma 1927. a. waliti peameheks praegune peamees W. Spohr. Ühingu juhatuses esimeesteks on pilemat aega olnud Scholts 1894. a. kuni 1900., W. Beick 1902. kuni 1921. a. ja praegune esimees S. Songi 1921. a. tänaseni. Wene ajal puudus ühingu tegewuses energilisus, maad oli wõtnud tardumus, ka tehniline warustus jättis palju soowida.

Ühingu teiseks ärkamisaajaks tuleb lugeda Cesti iseseiswusaega, mil ühing on teinud suuri edusamme: liigete arw on tunduwalt suurenenud, meeskonna väljapõpe on wiidud ajalohasele kõrgusele ja erilist rõhku on pandud tehnilisele warustusele, mida aasta-aastalt on täiendatud ja mille juures ühing wõlgnub suurt tänu peamees Spohrile. Ühingu waranduste wäärtus ulatub 27.000 kroonile, millest 21.000 fr. eest on muretsetud wiimase kümne aasta jooksul.

Ühingul on praegu liikmeid 263, nende seas iids auliige. Ühingu liigetest on moodustatud 11 jaoskonda: ronijad, autoprits, mootorprits, 1. 2. 3. prits, weemuretsejad, korrahoidjad, päästjad, walwurid ja sanitarid. Ühingu juhatuses on praegu S. Songi (esimees), W. Neumann (abiesimees), P. Reimann (sekretär), A. Steinmann (kassahoidja), A. Berg (warahoidja) ja C. Beick. Peameheks on 1927. a. alates W. Spohr ja peamehe abiks K. Kolon.

Wiimase 51 aasta jooksul on Wõru tuletõrjel tulnud 120 korral astuda wõitlusesse tule vastu, kusjuures 26 korral oli tegemist suurtulekahjuga. 65-aft werstapostist möödudes, wõib Wõru wabat. tuletõrje ühing rahuldustundega käidur teele tagasi waadata, sest selle pika aja jooksul on tehtud palju tööd, mis kannud wilja ja leidnud seltskonnalt üldist tunnustamist, ning mis on pandiks edaspidiseks tulemusrikkaks tegewuseks.

S. M.

Mustwee wabatahtlik tuletõrje 50. aastane.

Möödunud sajandi teisel poolel hakkas paranema ühes meie rahwa majandusliku olukorraga ka rahwa waimline elu.

1880. aastal, umbes Mustwee Gw. Luteriusu kiriku nurgakivi panemisega ühel ajal, äratati ellu laulu- ja mänguselts „Sõprus“.

Juba järgmisel aastal kawatsesid „Sõpruse“ liikmed wabatahtlikku tuletõrjeühingut asutada. Selle mõtte hingeks oli kohapealne seltskonnategelane ja seltsi esimees hra Martin Stahlberg. 14. nov. 1882. a. korraldas hra Stahlberg „Sõpruse“ ruumides tuletõrjeühingu asutamise koosoleku, kus ta sütitawa kõnega kohapealse rahwa uue asja pooldajaks wõitis. Et lubade saamine sel ajal rasendatud oli, siis korraldati asi nii, et seltsi ajutamise päew keisri proua nimepäewaga ühte langes. Seltsi nimeks wõeti „Maria“, millest ka keisriprouale telegrammi teel teatati. Nõnda pandi alus Mustwee wab. tulet. ühingu „Mariale“. Esimeheks waliti mõttealgataja hra Stahlberg, kellel jätus jõudu ja tahet olla 36 aastat järgimööda ühingu lugupeetud ja armastatud esimeheks.

Sädawajaliku inwentari muretsemiseks pandi raha kokku seltsi liikmete wahel, tingimusega et selts selle

edaspidi tagasi maksab, protsente arwestamata. Esimesel õhtul pandi kokku 235 rubla. Annetused kõikusid 5 kuni 30 rublani. Osa liikmeid jättis oma raha tagasi nõudmata. Kokkupandud raha eest muretseti kolm wähemat käsi pitsi, neli woolikut, redelid, köied j. n. e. Wormi pidi igauks ise muretsema, waesematele anti toetust seltsi poolt. Selleks maksis iga liige seltsi kassasse 20 kop. mundrimaksu. Selts ajutati 1882. a., kuid tegutsemise luba saabus alles 1885. a. Rahalist toetust palus ühing Peterburi tulekindlustuse seltsilt, milline palwe täideti, samuti lubas kohalik postijaama pidaja oma hobuseid tulekahju puhul tarwitada.

Kontakti loomiseks seltskonnaga otjustati rohelistes pidu pidada, mis niisid juba seltsi igaaastaseks traditsiooniliseks peoks on kujunenud. Seltsi tööst osawõtmise ergutamiseks määrati esimese weea niga tulekahju kohale jõudjale preemiaks kolm rubla. 1886. a. 10. augustil peetud wälispeo ajaks suude: i juba seltsile korralik lipp muretseada. Toetust selleks saadi Peterburi tulekindl. seltsilt 50 rubla, oma liikmed panid kokku 30 rubla.

27. detf. 1886. a. peetud koosolekul otsustati seltsi-

majaehitamiseks eeltoid tegema hakata. Siitamaani kasutati „Sõprusel“ poolt lahelt lubatud ruume. Saadeti toetuspalwed tulekindlustuse seltsile, koostati plaanid ja kavad kinnitamiseks, otsustati palwekiri kubernerile saata, et ta laseks ehitusfulud wallakasast wälja maksta. Eeltoidega kulus aega kuni 15. maini 1888. a. millal pidulik nurgakivi panemine peeti. Ja juba sama aasta 4. detf. toimus maja õnnistamine.

7. mail 1889. a. oldi juba niikaugel, et majas wõidi esimene koosolek ära pidada. Kõiki seltsi töid ja ettewõtteid juhatas seltsi esimees hra Stahlberg suure hoole ja armastusega, nii et seltsi rewiderijad seltsi edu üle korduvalt imestust awaldasid. 25-aastase seltsi tegewuse juubeliks oli selts juba üle 50-ne tulekahju kustutamise juures tegew olnud. Neist 48 Mustwees ja 8 wäljaspool alewit. Selle aja jooksul oli selts omale muretlenud 4450 rubla eest inventari.

Selts oli hästi edenenu, mõeldi juba pritsimajale teist korda peale ehitada ja auru- ehk mootorpritsi

muretsema, kuid segaste aegade ja rewolutsiooni keerises waibusid need mõtted. 1918. a., okupatsiooni ajal, juhtunud suur tulekahju, mis pool alewit maha põletas ja kus ühing oma wälkete käsipritsidega jõuetu oli, tõi need kavad uuesti päewakorradele. Et aga ühing okupatsiooni ajal oma lugupeetud esimehe kaotas, siis jäi see mõte weel korra soiku. Ühing wireles mõned aastad ilma energilise juhita kuni etteotsa sai praegune esimees hra Mihkel Koppel ja teised asjast huwitatud härrad. Nende intensiivse töö tulemusena wõis ühing omale ajakohase mootorpritsi muretsema, samuti ehitati pritsimajale uus ja nägus waatetorn.

Praegu, oma juubeliaastal, kuna ühing 14. now. 1932. a. 50-ne aastaseks saab, on ühing täiel määra elujõuline ja wõib igal ajal ühiskonna kardetawama waenlase, tule, wastu wälja astuda ajanõuetele wastawate tuletõrje abinõudega.

Ü. T. L. juhatus soowib ühingule kõike head, atkateni hoolikalt tehtud tööd!

Kadrina tuletõrje aastapäew.

18. septembril pühitjes Kadrina wabatahtlik tuletõrje ühing pidulikult oma wiendat aastapäewa. Ilus ilm oli meelitanud palju ümberkaudset rahwast Kadri-nasse ja kõigil oli meeleolu hea. Päewa pühitsemist alati paraadiga, mille wõttis wastu Ü. T. L. juhatusse liige Arnold Sorf. Wiimane andis oma lühikese kõnega ülewaate tuletõrje tähtsusest rahwamajanduses, eriti praegu, mil iga sent kallis ja seetõttu annawad end tulekahjud eriti raskelt tunda. Serwitusi ühtes ühingule esimees Valder.

Ühing on jõudnud luua endale lühikese aja keskes kindla majandusliku aluse. Ta omab 4 pritsi, kema seltsimaja ja pritsikuuri. Ühingu warandus küünib kuni 20.000 kroonini. Peale selle omab ühing puhk-pillide orkestri ja selle wõimeid ei wõi lugeda sugugi halwaks. Liikmeid on ühingu 120 ja see arw näitab tõuswat tendentsi.

Ühingu on esimehiks J. Valder, peamehiks W. Otter ja abiks W. Rükken. Selle juhatusel ajal on omandanud ühing distsipliini ja teinud edusamme majanduses. Rahtlemata leitakse siin ka edaspidigi uusi teid edu saawutamiseks. Juhatuses on tekkinud kawatjus mootorpritsi osta ja loodetakse see ka teostub juba lähemas tulewikus, kuna ühingu toetawad liikmed, juhatuselaga eesotsas ise suuremate summadega.

Ühingu rahandust walitseb R. Saar. Warahoidjaks on J. Weiderpaks, kuna orkestrit juhib juhatusel liige A. Bökler.

Ü. T. L. omab siin tugewa liikme ja soowib ühingule alati sama meelt ja edu töös. Siin on peetud meeles, et juhatusel wäljub see jõud mis tõmbab kaasa teisi mõttelt teole.

U. S.

Tuletõrje ühingute tegewusest.

Narwa linna tuletõrje 60. aastane. Pühapäewal, 28. aug. pühitjes Narwa linna w. t. ü. oma 60. aastapäewa. Hommikul kell 10 oli manöwer. Kell kaks oli Narwa w. t. ü. naisgrupi poolt annetatud lipu õnnistamine, mida toimetas õpetaja Kivist. Rahjaks rikkus wiim piduliku talitust, nii et tuli minna „Ilmarise“ seltsimajja. Naisgrupi esindajad andsid lipu linnapeale ja linnapea ühingu esimehele.

Järgnes lipunaeste annetamine Tuletõrje Liidult, Tartu, Paibe, Narwa-Jõesuu, Wastnarwa ja Narwa

tuletõrje organisatsioonide poolt, kofku annetati 20 lipunaela.

Pärast oli kooswiibimine pidusõõgiga, millest 250 inimest osa wõttis.

Ajakohane häiresignaal Narwa tuletõrjetele. Narwa tuletõrje organisatsioonid, kes töötawad wäga tiikmeelselt ja käskäes, otsustasid septembrikuu algul, et Narwa linna tuleb sisesseada e l e k t r i h ä i r e s i g n a l i s t j o o n. Kuna see aga saunis palju maksma läheb ja tuletõrje ühingutel puudub raha, siis paluti

politseivalitjusest luba selleks otstarbeks korraldada forjandust mis kestaks kolm kuud üle linna, majast majasse. Loobetakse, et forjandus annab kuni 10.000 krooni. Peale signaalisatsioonid kawatsetakse veel igasse majasse illespeada wastawad teatelehed, kus asub lähem tulekahjust teatamise koht, ehk telefon, millega võimalik on kiiresti informeerida tuletõrjet.

Rafwere tuletõrje pühitsemise oma 55. aastapäewa. Rafwere w. t. ii. pühitsemise 21. augustil oma 55. aastapäewa rongikäiguga, wihma tõttu jäi paraad ära. Särignes pidulik kooswiibimine ühingu seltsimajas, kus õeldi terwitust ja anti üle lipunaelu. Wanematele ja teenetega tuletõrjujatele jagati teenistus- ja hoolfusmärke. Ühingu esimees Rütt andis üle peamees U. Birkerile Soome tuletõrje päälkute (peameeste) liidu poolt annetatud aumärgi.

Paide tuletõrje tegewusest. Paide w. t. ühingu ehitas omale uue pritsikuuri, mis on õõnes-betoonkivist. Maja sai walmis neil päewil.

Ühingu korraldab maakondliku tuletõrjeturjuse 5. ja 6. nowembril.

Tõrwa tuletõrje 40. aastane. Saupäewal. 27. augustil pühitsemise Tõrwa wabatahtlik tuletõrje oma 40. aastapäewa, mil puhul oli omawaheline kooswiibimine. Saabus hulka terwitust ja õnnesoowe, küll kirjaltult küll isikult.

Wiljandi tuletõrje saab teise mootorpritsi. Wiljandi w. t. ii. kawatses osta mehhanilise redeli ja kogus selleks raha. Müüd aga mõeldi asti ümber ja ofjustati muretsema teine autopritys. Osteti autoalus ja lastakse selle peale monteerida mootorpritys weepaagiga. Pritsi ehitamine antakse Tallinna äriks „Laternan“.

Narwa-Õdesuu w. t. ühingu, pühitsemise 4. septembril

oma 35. aastapäewa, jumalateenistusega pritsimaja ees, rongikäiguga ja piduliku kooswiibimisega.

Narwa kalewibratu tuletõrje komando 85. aastane. Narwa kalewibratu tuletõrje komando on peale Tallinna Mustapeade tuletõrje komando kõige wanem tuletõrje organisatsioon Eestis. Narwa kalewibratu komando asutati 1847. a. Mõni aasta hiljem telliti Londonist tugewajõuline auruprits ratastel ja peale selle veel 2 käsipritsi. 1910. a. muretseti elektri mootorpritys. Sel ajal oli kalewibratu komando tugewamaid tuletõrje komandosid Narwas.

Praegu on komandos 50 reameest ja 20 ülemat. Komando esimeheks on G. Gutfeld, peameheks R. Borhard, abimeesteks G. Walter ja U. Fridolin, kirjatoimetajaks-adjudandiks R. Anton.

Kalewibratu komando pühitsemise pühapäewal 18. sept. oma 85. aasta juubelpäewa.

Porikuni tuletõrje saab oma kodu. Porikuni w. t. ii. Wirumaal on hakanud omale soetama kodu. Asjamaal küllaste ehitati laudadest hoone pritsikuuriks, kus aga ruumi on ka peosaalile ja suwe näitelawale. Ühingul on kawatsus hoonet saepuru wahetäitega ehitada soojaks hooneks ja juurehitada ka muid waja-lisi tõrwalhooneid. Hoone ehitamist toetabid liikmed isikliku tööga ja materjali juureweoga, ühingu naispere hoolitses ümbruse korraldamisega ja kinkis pritsimaja torni lipuwardasse lipu

Porikuni w. t. ii. on tegutsenud juba 21 aastat, tal on 7. jaoskonnas kokku 264 liiget. Igal jaoskonnal pritys ühes wantriga.

Narwa sanitar tuletõrjeselts 35. aastane. Narwa sanitar tuletõrjeselts pühitsemise 25. septembril oma 35. aastapäewa. Sel puhul annetas ühingu naisgrupp seltsile lipu.

Eesti Lauljate Liidu kiri

Tuletõrje Liidu juhatusesele.

Teatavasti peetakse Tallinnas, 23., 24. ja 25. juunil 1933. a. 10-nes, s. o. juubeli laulupidu. See on kawatsetud suurejoonelise rahvusliku demonstratsioonina, millele seni registreeritud tegelasi juba üle 18.000 ja millise eeltõdd kestavad üle maa juba kolmandat aastat. Selline rahvuslik kultuurdemonstratsioon eriti nüüd, mil majanduslik surutis püüab riisuda meie tööõõmu, on kahtlemata omal kohal, nagu meie laulupidude ajaloo selles veenduda võime.

Mida suuremaid masse suudame üldlaulupeoks pealinna koondada, seda tulemusrikkamalt üldlaulupidu täidab oma otstarbe. Kuigi juba nüüd on X üldlaulupeole tegelasi registreeritud 18.250, s. o. 1250 tegelase võrra suurem kui eelmine üldlaulupidu ja tegelasi on rohkemal või vähemal määral igast pisemastki maanurgast, siiski puutub erilisel silma tuletõrje ühingu puhkpilli-orkestri vähene osavõtt.

Viimast asjaolu arvesse võttes Eesti Lauljate Liidu juhatus palub Tuletõrje Liidu juhatusel kriiputades alla üldlaulupidude erilist osa meie rahvuslikus liikumises soovitada eranditult kõigil tuletõrje organisatsioonide pasunakoovidel võimalikult kiirelt registreerida endid X üldlaulupeo tegelaste hulka ja teha algust laulupeo kavva võetud pasunakoori palade õppimisega.

Märgime, et laulupeo kavva võetud pasunakoori-paladest on 6 juba trükist ilmund, 4 on trükkimisel. Olevate palade kätteõppimisega on võrdlemisel kiire, kuna jaanuarist alates korraldatakse pasunakoorede instrueerimised kohtadel ja raadio kaudu ning on väga tarvilik, et selleks ajaks kõigil orkestreil nim. palad oleks selgeks õpitud.

Lootes Tuletõrje Liidu juhatusel lahkele vastutulekule ja kaasabile jääme

kõige austusega

Juhan Aavik
ELL esimees.

Asjaajaja (allkiri).

Leedu tuletõrjest.

Tulekahjusid on Leedus keskmiselt 1000 tulekahju aastas, ära põleb igal aastal umbes 1500 hektari metsa, 900 looma, 65.000 tsentneri loomatoitu ja 30.000 tsentneri vilja. Tulekahjudest saavad alguse 12% piksest, 8,4% süütamistest, 35% teistest põhjustest, umbes 48% tulekahjude algus jääb selgitamata.

Tuletõrje on kaunis hästi arenenud. Tänavu aasta algul oli Leedus 229 tuletõrje organisatsiooni ja neis liikmeid 14.072. Omavalitsustel on 6 tuletõrjet, kaitseväljal 24, raudteel 6, kaitseliidul 147 ja vabrikutel 6 tuletõrje komandot. Vabatahtlikke tuletõrjesisid on 140. Tuletõrjed kuuluvad Leedu Tuletõrje Liitu.

Tuletõrje juhtidele korraldatakse igal aastal kursusi. Tulekustutuse abinõusid täiendatakse ja muretatakse käsipritside asemele mootorpritside. 1932. a. alul oli tuletõrje organisatsioonidel 462 käsipritsi, 87 mootorpritsi, 5 aurupritsi, 39 autopritsi veetankiga ja umbes 50.000 meetrit voolikuid. Igal aastal tuuakse sisse umbes 300.000 krooni eest

tuletõrje abinõusid ja varustust, peaaesjalikult Sakasamaalt.

Tuletõrje allub nagu meilgi Siseministeeriumile.

Igal aastal korraldatakse Leedus nagu meilgi tulekaitse nädal, mil tehakse suurt propagandat tuletõrje- ja tulekaitse heaks. Kavatsusel on asutada tuletõrje muuseum.

Uued tuletõrje ühingud.

1) **Lesitsko vabatahtlik tuletõrje ühing**, registreeritud 25. augustil, juhatuse asukoht Lesitskos, Põserimaal.

2) **Reiu vabatahtlik tuletõrje ühing**, registreeritud 1. septembril, juhatuse asukoht Reiu vallas, Pärnumaal.

See väärrib järeletegemist.

Kauaaegne E. Ü. Tuletõrje Liidu juhatuse liige, Tallinna v. t. ü. ülemvarahoidja hra F. Vahtmeister on Kuresaare v. t. ühingu kinkinud sada krooni. Hra F. Vahtmeister oli varemalt Kuresaare v. t. ühingu liige.

Kõigile tuletõrje ühingutele!

E. Ü. Tuletõrje Liidu juhatuse tuletõrje ühingutele meele, et E. Ü. Tuletõrje Liidu laos on saadaval kõike, mis vajab tuletõrje. Praegu on laos hulk mootor- ja käsipritse, mitmest vabrikust ja tööstusest. Ühingutel on võimalik Liidu laos valida sarnast pritsi, mis neile kõige sobivam. Kõik pritsid ja hüdropuldid proovitakse enne väljasaatmist läbi. E. Ü. Tuletõrje Liit on valvel ühingute huvide eest ja püüab muretseda ainult head kaupa.

Eriti juhime tähelepanu sellele, et Liidu juhatuse on võimaliku leidnud paljude Liidu laos olevate tuletõrje abinõude ja varustuse hindad a l a n d a d a.

Püüame alati täpselt ja kiiresti rahuldada kõiki ühingute nõudeid ja sellepärast loodame, et kõik tuletõrje ühingud kõik oma tarvitused ostavad ainult Liidu laost. Meil tuleb kindlasti kokku hoida, sest ühenduses on jõud. Kasu, mis maksate Liidu laost ostes, jääb kõigi ühingute ühiseks varanduseks, sest Tuletõrje Liidu peremehed on ju tuletõrje ühingud ise.

Et tuletõrje ühingutele vastu tulla, oleme asutanud igasse linna abilaod, kust on saada mitmesuguseid vähemaid tuletõrje tarbeasju, kus võetakse vastu tellimisi igasuguste tuletõrje tarvetele.

Abiladude aadressid kaaneküljel.

Kui kavatsete osta pritsi- ehk muid abinõusid, kirjutage meile, küsige nõu. Püüame alati täita tuletõrje ühingute soove, nii palju kui see seisab meie võimuses.

E. Ü. Tuletõrje Liidu juhatuse.

Kõigile Järvamaa tuletõrje ühingutele!

Teatame kõigile Järvamaa tuletõrje ühingutele, et 5. ja 6. nov. s. a. korraldatakse Paides maakondlik tuletõrjekursus ja 6. nov. Järvamaa tuletõrjepäev, kus muuseumis tuleb arutusele ka Järvamaa tuletõrjekogu asutamise küsimus. Kõiki Järvamaa tuletõrje ühinguid palutakse võimalikult kohe teatada Paide vabatahtlikule tuletõrje ühingu, mitu osavõtjat teie ühingust tuleb maakondlikule kursusele ja tuletõrjepäevale.

Soovime rohkem osavõttu Järvamaa tuletõrjekursusele ja tuletõrjepäevale!

E. Ü. T. Liidu juhatuse.

EESTI PUNASE RISTI

SAMARIITLANE

Eesti Punase Risti samariitlaste häälekandja.

Vastutav toimetaja Dr. B. VOOGAS.

Ilmub „Tuletõrje Teated“ lisana üks kord kuus.

Nr. 10.

Oktoober

1932 a.

Hooaja tegewuse algus Samariitlaste Tallinna Koondises.

Eesti Punase Risti Samariitlaste Tallinna Koondise tegewuse hooaeg algas 3. oktoobril piduliku aktusega. Dr. B. Voogas kandis ette üllewaate läinud aastastest samariitlaste tegewusest ja tutvustas koosolijaid edaspidise tegewuskawaga. Erilist rõhku pannaakse samariitlaste edaspidises tegewuses sotsiaalterwishoidlistele küsimustele. Ka on kawat-sus samariitlaste tegewuse ergutamiseks jisse seada erilisi kolonnide wahelisi preemiaid

wõi talismane. Waimuliku talituse aktusel pidas Punase Risti Peawalitsuse liige, õpetaja J. Stockholm, rõhutades seda, et samariitlaste õilsas ligimejearmastuse töös suurimaks teguriks on armastus, kannatus ja kindel usk, et see hea töö ka head wilja kannab. Punase Risti suur loengute saal oli samariitlaste tungil täis ja aktuselt lahutati ülewas meeleolus.

Punase Risti samariitlaste kursused maal.

Eesti Punase Risti ülesandeks on tehtud esmaabi korraldamine meie liiklemisteedel. Wastawad kawad on wälja töötatud ja Teedeministeeriumile finnitamiseks esitatud. Esmaabi punktid oleks liiklemisteede läheduses asuwate jaoskonna arstide juures, apteekides ja haiglates. Ka samariitlastele paneb see tegewus uusi kohustusi peale. Sellega arwestades otjustas Punase Risti Peawalitsus eelolewal talwel samariitlaste kursusi korraldada maal, esmajoones neis kohtes, kus see wajalikuks otjutub esmaabi korraldamiseks liiklemisteedel. 9. oktoobril algas samariitlaste kursus Lohjal, Walge-

jõel. Kursus kestab 18. oktoobrini ja peale selle korraldatakse kursusest osawõtjatele katseid. Järgmine kursus algab 23. oktoobril Kuusalus. Loenguid kursustel peab Punase Risti lektor.

Kursuse kestmus on 10—12 päewa ja loenguid peetakse õhtuti, et wõimaldada neist osawõttu kõigile.

Tallinna-Marwa liinil on kawat-sus jama-seid kursusi korraldada umbes 10 kohas. Kohtadel kus olemas tuletõrje üksused, kutsutakse ka nende liikmeid kursusest osa wõtma. Ka Naiskodukaitse liikmeil on kursustest osa-wõtt wõimaldatud.

Ülewaade wetelpääste kursustest 1932. a. juwel.

Punase Risti korralduses on 1927. a. alates kõik meie rannikul asuwad päästejaamad, mida arwult 29. Päästejaamad on warustatud wajaliku sissejeadega, nagu pääste-paadid ja muud päästmisabinõud, kuna päästejaama meeskonna moodustawad kohapeal-

sed tublimad merimehed ja kalurid. Päästejaamade ülesandeks on abtandmine laewa-õnnetuste puhul ja ka teistele merehädalistele. Uppumisjuhuseid tuleb aga meil igal juwel rohkesti ette ka nendes kohtades, kus päästejaamad puuduwad, sellepärast asus

Bunase Risti Beawalitsus paari aasta eest wetelpäästjate kursuste korraldamisele. Seda tööd jätkas Bunane Rist ka läinud suwel.

Tänawu aastaga oleme jõudnud wetelpäästjate arwu tõsta 59 pealt 102 peale. Et aga igal kursusel suur hulk osawõtjaid on kaasa teinud ja weel suurem hulk „wabakuulajaid“, kes koguwad alati kaldale kui seal midagi käimas on, huwiga on jälginud kursuste käiku, siis wõime rõõmuga allakriipsutada meie pere kaswamist ja selle idee lewitemist kuigi eksami sooritajaid pole just väga palju.

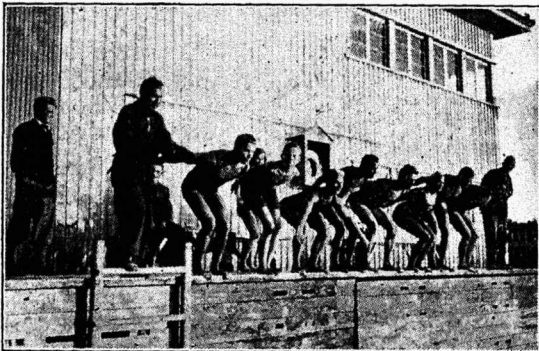
E l w a s, kus peale 200 algkooli õpetaja wetelpäästmist kuulamas, oli ka väljaspoolt õpetajastonda rühm (43 isikut) kohalisi elanikke ja suwitajaid. Nendest lõpetasid 16. Pooleli jäi 6, ülejäänud ei ilmunud katsete sooritamisele. Lõpetajaist on elwalasi 8, teised Tartust suwitajad. Noori (junior) lõpetas 8, wanem-päästjaid (seniore) ka 8.

Ujuja katseid sooritasid 10 noort, wana-päästja hra Saare juures.

Härrad Jaan Sutt ja K. Saar awaldasid foowi faada E.P.R. eksamineerijaks. Suwitaw on asjaolu, et hra Sutt ühes oma kahe poja ja ühe tütreka köik on wetelpäästja märgi omanikud. Rääidates suurt huwi uppuja pääste wastu.

Pääle päästekursuse organiseeriti Elwas päästefalk lõpetajaist, mille päälitaks on hra Ferdinand Karu, parim ja aktiivsem osawõtja kursufest.

T a r t u s. Õpetajana elupääste kursusel Tartus, toimisid hrad Jääro, Kübar ja prl. Raabe, läinud aasta wanem-päästja katse sooritajad. Ettewalmistatud oli üle 20, nen-

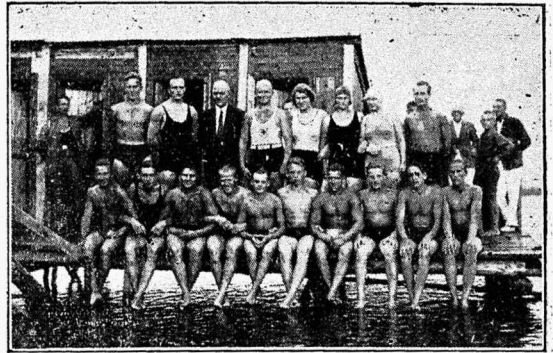
Wetelpääste kursus Tartus.

dest lõpetasid 10 ja 3 jäid wabandawatel põhjustel pooleli. Neid katsetati 26. aug.

Tartus on uppuja päästele suurt tähelepanu pööratud. Walwe ujulas teatawatel

tundidel. Samuti igal weespordi peol demonstreeritakse ja seletatakse uppuja päästmist. Tartu päästefalga päälitaks on hra Jaan Sutt.

W ö r u s. Et Wõrus järjest mitu uppumise juhust sel suwel oli, siis olid Wõru P. R. tegelased kui ka ujujad kursuse wastu väga waimustatud.

Wetelpääste kursus Wõrus.

Osawõtjaid fiskekirjutatuid 49, nendest ei tulnud katsele 14, pooleli jätsid 19, lõpetasid 16. Lõpetajaist on 2 noorpäästjat (juniori) ja 14 wanem-päästjat (seniori) 3 naist ja 11 meest. Naistest lõpetas prl. Irene Krause (dr. Krause tütar), kelle wend uppus kuu aega tagasi samas kohas kus elupääste kursus oli.

Kursuse lõpp-päewal külastas kursuslast Wõru linnapea hra Sutt, tema abi hra Hääl, Wõru P. R. esimees dr. Walton, aktiivsem sport-tegelane arst dr. Kolon ja teisi seltskonnategelasi. Loonitati, et midagi on tehtud wastukaaluks selle suure uppuja arwu vähendamiseks. Soowiti õnne jne. Rõnedele järgnes diplomide ja märkide kättemine ja demonstratsioonid.

Wõru päästefalga päälitaks waliti hra W. Loonekur, abiks hra Joh. Käppa, sekretäriks prl. N. Schanjawski. Organisaatsiooniiselt kuuluwad wetelpäästjad samariitlaste hulka.

Samariitlaste kursus Tallinnas.

Samariitlaste kursus Tallinnas, meestele algab 25. oktoobril kell 8-õhtul Bunase Risti loengute saalis. Ulesandmisi kursusele wõetakse wastu Bunase Risti Beawalitsuse kantseleis igapäew kella 10—3.

Vähemaid tuletõrje ahinõusid, mütsiembleeme, märke, nõõpe ja kirjandust: põhikirju, aruande-lehti, liikmeraamatuid, müüakse Liidu laohinnaga:

Tartus: Ülikooli t. 18, A. Reinkordti äris, tel. 790.

Narvas: Joala t. 26, Jaan Essensoni pudukaupl., tel. 207.

Rakveres: Pikk t. 11, Roman Jürgensi äris, tel. 247.

Pärnus: Rüütli t. 41, K. Lorenzi äris, tel. 31.

Võrus: Jüri t. 14, S. Songi, tel. 130.

Paides: K. Thomson, H. Kulli kpl., Turuplats.

Viljandis: Tartu t. 22, J. Rebase riidevärv. vabrikus, tel. 55.

Jõgeval: A. Tani juures, Suur t. 16, tel. 26.

Valgas: Paul Saretok, Kesk t. 15.

Haapsalus: E. Evald, Karja t. 10.

Samas kohtades võetakse vastu ka tellimisi igasuguse muu tuletõrjajate varustusele.

Tähelepanuks tuletõrje ühingutele.

Käsipritse

mitmesuguses suuruses on alati saada
Liidu laos, Tallinnas, Narva mnt. 12,
hinnaga

Vaskkupliga, tsil. läbimõõt	100 mm. —	Kr. 400.—
" " "	100 mm. —	" 430.—
" " "	88 mm. —	" 350.—
Malmkupliga, " " "	100 mm. —	" 350.—
" " "	100 mm. —	" 300.—
" " "	83 mm. —	" 230.—

**Voolikud tulevad eraldi muretseda, neid pritsiga
:-: :-: kaasa ei anta. :-: :-:**

HINNAKIRI

Üleriikliku Tuletõrje Liidu laos olevate tuletõrje-
abinõude kohta.

Lao asukoht: Tallinnas, Narva mnt. 12. Telefoni nr. 312-65

N I M E T U S	Hind kr.	N I M E T U S	Hind kr.
Adjudandi-paelad, suured . . . . tk.	10.—	Rinnamärgid väiksed, kuld ja hõbe tk.	—,75
Auto-märgid . . . . . "	—,60	Suitsumaskid . . . . . "	25.—
Faklid, petroleumi, vasest . . . . "	5,50	Suitsumaski tagavara filtrid . . . . "	3,50
Hüdropult vasest kaaneta . . . . . "	35.—	Signaal-pasunad, suured 42 cm. . . . "	5,25
" " kaanega . . . . . "	38.—	" " 17 cm. nikeld. . . . . "	2.—
Hüdropult vasest, kaanega seljas kantav . . . . . "	64.—	" " 180 m/m 2 hääl . . . . . "	4,25
Hüdropult raudplekk. k—ta . . . . . "	33.—	Tulekahju teatamiskoha sildid . . . . "	1,50
Hoolsusmärk, kõrgem . . . . . "	50.—	Tärnid, pagunid, suured, kullat. . . . "	—,50
" I. klassi rist. . . . . ")	8.—	" " väikesed, hõbet. . . . . "	—,35
" II. hõbe " ")	6,50	Teenistus-märgid, kõik aastad . . . . "	1,50
" III. " " ")	6.—	Tõrvikud . . . . . "	55 s. ja 75 s.
Isoleer-tangid . . . . . "	2,50	Vestorujuhe 2" vindiga ehk Storz "	18.—
Jaoskonna märgid I. . . . . "	0,20	" 2 1/2 Storz . . . . . "	20.—
" " II.—V. R. W. . . . . "	0,28	Voolikud-spiraal 32 mm (1 1/4) meet.	5.—
Karabiiner keskmine . . . . . "	2,50 ja 3,50	" " 38 " (1 1/2) " "	6,25
" väike . . . . . "	—,90	" " 44 " (1 3/4) " "	7,25
Karguprits . . . . . "	60.—	" " 52 " (2) " "	7,75
Kiivrid, meesk., nahkrihm . . . . . "	10.—	" " 57 " (2 1/4) " "	9.—
Kiivrid meeskonnale . . . . . "	11,50	" " 63 " (2 1/2) " "	10.—
" ronijatele . . . . . "	13.—	" " 74 " (3) " "	15.—
" ülematele . . . . . "	17.—	" " 88 " (3 1/2) " "	18.—
" peamehele . . . . . "	18.—	" väljaviske	
Kiivri embleem . . . . . "	2.—	" 32 mm (1 1/4) . . . . . "	1,45
" roset . . . . . "	—,50	" 38 " (1 1/2) . . . . . "	1,65
Kirves, töömehe, varreta . . . . . "	3,50	" 44 " (1 3/4) . . . . . "	1,85
Kirve-tupp nahast . . . . . "	2,25	" 52 " (2") kuni 12 atm. " "	1,95
" vasest . . . . . "	4.—	" 57 " (2 1/4) " 12 " " "	2,30
Kukla-kaitse . . . . . "	2,50	" 63 " (2 1/2) " 12 " " "	2,50
Kummirõngad 2" . . . . . "	—,20	" 70 " (2 3/4) kuni 25 atm. " "	2,75
" 2 1/2 . . . . . "	—,25	" 74 " (3") " 12 " " "	3.—
" 3" . . . . . "	—,35	Vooliku parand. nõõbid, vasest . . tk.	—,30
Käesidemed juhataste liikmetele . . "	20.— 22.—	" " riie . . . . . meeter	1,50
Käesidemed korrapidajatele . . . . "	2,00	" lappim. klam. 44 riie (1 3/4") "	1.—
Lipuvarda kullatud otsad . . . . . "	22.—	" " 52 " (2") " "	1,10
Liidu-märgid, hõbetatud, juhataste liikmetele . . . . . "	1,50	" " 63 " (2 1/2") " "	1,25
Liidu-märgid, bronks, lihtliikmetele "	1,50	Võõd meeskonnale . . . . . tk.	4,25
Labidad, terasest . . . . . "	—,50	" " voodriga . . . . . "	6.—
Mundri-nõõbid suured—kullatud . . "	—,10	Võõ-riie . . . . . meeter	1,50
" " —kuldamata . . . . . "	—,08	Võõ-rõngad vask . . . . . tk.	3,75
" " väiksed—kullatud . . . . . "	—,08	Ämbrid-puldani . . . . . "	3,50
Medal, kuld . . . . . "	5.—	Ühend. vindiga 32 mm (1 1/4) . . . . "	6,25
" hõbe . . . . . "	4,50	" " 38 " (1 1/2) . . . . . "	7.—
Mütsi-märgid, kullatud . . . . . "	—,40	" " 44 " (1 3/4) . . . . . "	7,25
Nõõrid ronijatele . . . . . "	8,50	" " 52 " (2") . . . . . "	7,75
Pootshaagid . . . . . "	2,40	" " 52 " (2") Storz " "	7,25
Käsiraamatud . . . . . "	1,25	" " 63 " (2 1/2) " " "	11,75
Liikmekaardi raam. . . . . "	—,50	" " 74 " (3") " " "	18.—
Kontrollraam. . . . . "	—,08	Aruande planketid . . . . . "	—,05
Põhikirjad, normaal . . . . . "	—,05	Tuletõrje hünni noodid pasuna- koor. kompl. . . . . . "	—,60
		Tulekaitse . . . . . "	—,10

Ostu juures tuleb ettenäidata seltsi poolt väljaantud volitus, sest laost võõrastele ei müüda.